

Braşovai Lapok

Ára 5 lei

Dasárnap
1931 * augusztus 23

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

191. szám
XXXVII. évtolyam

Ára 5 lei

Együtt a halálba

Szervezett inzulencia megszervezését tették programmá a szalmári kereskedők. Mintahogy egy nyomorgó család tagjai elhatározzák, hogy a már elviselhetetlen sors ellen közösen ugranak a Dunába, vagy szabadítják tüdejükre a gázcsapot.

A gazdasági válsággal, adókkal, illetékekkel, szekatúrákkal és kormányzati karikatúrákkal megnyomorított iparosok és kereskedők is az együtt a halálba jelszóval izennek hadat az életnek. Ha már egyenként kénytelenek beadni a kulcsot, miért ne tegyék ezt együtt, közös lobogó alatt, mikor ez még látványosságnak is hatásosabb? Ország, fizetéseiket, egyesüljete! Micsoda új, merész és Marxon is túlhasogó jelmondat ez! Az inzulensek egyesült, kollektív, szervezett tábora. Költőien, ünnepiesen, ama gladiátorokhoz hasonlóan készül elbérézni a hazai közgazdaság arénájában, akik vérző mellükben maguk tágitották ki és mélyítették el a sebet, csak hogy szebben és méltóbban, a Cézárnak kellemesebben haljanak meg.

Vajjon a kormány élvezni fogja-e ezt a cézári gyönyört, amikor az ország iparosai és kereskedői szervezeten, kollektíve vetik magukat a gazdasági bajok és veszedelmek fenevadjai elé? Vagy tán mégis eszébe jut, hogy ez a cirkuszi látványosság nem pótolja azt a kengeret, a mit a mindenéből, de legfőképp a reményéből, a bizalmából kifosztott polgárnak kellene juttatni. Tömeges és együttes inzulencia! Bizonyos esetekben, mikor az áldozatokkal már halomra játszott az aréna ceremóniamestere, Neronak is könny szökött a szemébe... A lantpengő lírikus elnyomta benne az elnyomót. Ha tán együtt készülnek a halálba az iparosok és kereskedők, a kormány is más hurokat fog pengelni. Az okosság, előrelátás és emberiség hurjait.

Elmulasztott alkalom

Minisztertanács határozta el, hogy Huszár Károly volt magyar miniszterelnököt és Bangha Béla jezsuita atyát, akik részt akartak venni a romániai római katolikusok székelvényhelyi gyűlésén, amelyre meghívatás, nem engedik be az országba és másokat is csak abban az esetben, ha ajánlólevelet hoznak a bukaresti román követőtől.

Mielőtt a különös tilalom érdemi részével foglalkoznánk, mutassunk rá az utóbbi feltegel különös, szinte képtelen voltára: az ajánlólevél követelésére, Romániába senki külföldi a román követség vizuma nélkül be nem teheti a lábát, még Venizelos sem, mennyivel kevésbé a magyar társadalom valamely tagja.

De, ha a minisztertanács határozat formailag fölösleges, ellenmondó és fontosságán felül fontoskodó is, — elárulásával bizonyos beteg befolyások kényszerhatásának, — maga a tilalom, két magyar előkelő közéleti férfi beutazásának és egy nem politikai, hanem tisztán felekezeti jellegű gyűlésen való részvételének megakadályozása a legszerencsétlenebb, s egyben a legbotorabb eljárás.

De hisz ezek az urak egy tisztán vallásos jellegű gyűlésen akartak résztvenni és szavuk, magatartásuk egy nyilvános összefüggés céljához, rendeltetéséhez igazodik. A politikus, a revíziós magyar otthon maradna, ellenben azzal, hogy jöhetnek, hogy a hit szolgálatában szabadon vallhatnak és vállalhatnak szolidaritást erdélyi testvéreikkel, a román korlátokat elhárítva, jogtisztlete és európai szelleme nyilatkoznék meg. Valóban csodálkozunk kell, hogy ezt a kitűnő alkalmat a jóakarát és békekészség megnyilvánítására, a kormány elmulasztotta. Sőt, nemcsak elmulasztotta, de ügyetlenül és balgán össze is rontotta.

A magyar kormányválság foglalkoztatja az egész világsajtót

Erélyesen cáfolják, hogy Bethlen lemondása Ottó viszatérésével áll kapcsolatban

Az utolsó pillanatig senkisé tudott Bethlen lemondási szándékáról

Kikből fog állni az új kormány

Budapest, augusztus 22

Egyes külföldi lapok tegnap, mint már röviden jelentettük, azt a hírt kolportáltak, hogy a Bethlen kormány Ottó trónraemelésének hallgatolagos előmozdítása érdekében mondott le. A csütörtökről péntekre virradó éjszaka állítólag egyes rádióadóállomások is jelentették volna, hogy Ottó visszatért Magyarországra. Ezekkel a felelőtlen hírekkel szemben a félhivatalos távirati iroda ma jelentést tett közzé, amely a következőképpen szól:

Külföldön, különösen Németországban elterjedt ama hírekkel kapcsolatban, amelyek szerint Bethlen lemondása a Habsburg restaurációval volna szoros összeköttetésben, illetékes helyre fordultunk, ahonnan kijelentették, hogy ez a híresztelés vagy rosszindulatú és tendenciózus méregkeverés, vagy pedig nem egészen épelméjű emberek kitalálása.

A kormányválság egyébként tegnap óta alig haladt valamit előre a kibontakozás felé Károlyi Gyula gróf most dolgozik a kabinet összeállításán és egyelőre a következő lista alakult ki, amelyen azonban még változtatások lehetnek:

Miniszterelnök és külügyminiszter: Gróf Károlyi Gyula.

Belügyminiszter: Darányi Kálmán, vagy Keresztesi Fischer Ferenc, Baranyamegye főispánja.

Honvédelmi: Gumbös Gyula.

Kultusz: Ernst Sándor.

Pénzügy: Jakob Oszkár vagy Valkó Lajos.

Kereskedelem: Bud, vagy Szerényi.

Igazságügy: Zsitvay, vagy Váry Albert.

Földmívelés: Vekerle, vagy Mutschenbacher Emil.

Tárcanélküli: Mayer János.

Gróf Károlyi Gyula szombat délután jelentkezik kész listájával Horthy kormányzónál. Bárhogyan is alakuljon addig is a lista, az általános nézet az,

hogy Károlyi kormány nem lesz átmeneti jellegű, mert Magyarország nincs abban a helyzetben, hogy kormányait válogathassa.

Az új kormány megalakulását kedvezően befolyásolja az a körülmény, hogy a franciák kilátásba helyezték a rövid lejáratú kölcsönök meghosszabbítását.

A reggeli lapok ma már részleteket közölnek a keddi esti minisztertanácsról, amelyen a kormány lemondását elhatározták. Eszerint a következőképpen folyt le:

Bethlen István a napirend előtt nyugodt hangon ezt mondta:

— Uram, a napirend előtt fontos politikai bejelentést kell tennem. A szánálási problémák nagyon megnehezítettek helyzetünket. Olyan nehézségekkel kell megküzdenünk, amelyek arra készítettek, hogy beadjam lemondásomat. Arra kérem Önöket, hogy kövessenek.

Egy hang nélkül, néma csendben maradtak helyükön a miniszterek. Bethlen ezután az aktatáskájába nyúlt, kivett belőle egy előre megírt, összehajtogatott papírt, letette az asztalra és így szólt:

— Kérem az urakat, írják alá a lemondási okmányt.

Amikor ez megtörtént, még a következő szavakat intezte volt minisztertanácsaihoz:

— Most pedig még becsületszavukat kérem arra, hogy szerda délig, amíg a kormányzónak a lemondást be nem jelentem, arról senkinek nem beszélnek. Az ország sorsa forog kockán.

Jellemző, hogy Bethlen legközelebbi hozzátartozói, sőt

maga Horthy kormányzó sem tudott a lemondásról szerdán délig.

A külföldi lapok tovább kommentálják Bethlen visszavonulását. A Matin elismerő szavakkal emlékszik meg a lemondott magyar kormányelnökről, aki olyan biztos kézzel vezette országát a konszolidáció felé. A világháború azonban az utolsó pillanatban hazájára is átesapott és

különösen a termés értékesítése terén állította súlyos nehézségek elé.

A termés-értékesítés problémája volt egyik fő oka lemondásának — A Neue Freie Presse szerint Bethlen bukása azt

igazolja, hogy revideálni kell a kapitalista gazdasági rendszert. Az a tény, hogy egy olyan kiváló államférfinek, mint Bethlennek is beletört végül a bicskaja, példaadással szolgálhat a többi államnak.

A gabona alacsony árával Bethlen sem tudott megbirkózni.

Alapos reformokra van szükség. A holland sajtó a békeszerződéseket okolja Bethlen lemondásáért, míg a cseh lapok a legkülönbözőbb inszINUÁciókat találják fel.

*

Félhivatalos magyar jelentés szerint Károlyi Gyula kormánya új munkatársakkal óhajtja megoldani a gazdasági krízist.

Programjában ott szerepelnek az új adók és a tisztviselői fizetések leszállítása. Nem idegen tőle egy hangsúlyozott francia orientáció sem.

Bethlen István a napokban inkei birtokára utazik és csak szeptemberben tér vissza Budapestre. Akkor dönt majd, hogy a főváros melyik részében bérel lakást.

Az egységspárt értekezlete

Csütörtökön este félnyolcórakor az egységspárt Budapestben időző negyven-ötven tagja megbeszélésre ült össze, amelyen megjelent Mayer volt földmívelésügyi miniszter, Kállay és Angyán államtitkárok.

Pesthy pártelnök hosszasan beszámolt a kormány lemondásáról, majd

Bethlen üzenetét tolmácsolta, aki a Károlyi kormány támogatására szólítja fel a pártot.

Többek felszólalása után

a pártértekezlet egyhangúan kimondta, hogy teljes mértékben támogatja a Károlyi-kormányt

és hangoztatta, hogy a pártegységet minden körülmények között meg kell őrizni.

Mit is tartalmaz az a bizonyos Jorga-féle diploma-rendelet?

Nesze semmi, fogd meg jól, miní ajándék a kisebbségek részére

Bukarest, augusztus 21.

A bukaresti román sajtó sovinszta része és a nemzeti-parasztpárt kolozsvári hivatalosa napok óta hangos hadjáratot folytat a kormány ellen az ugynevezett diplomarendelet miatt. Olvasóközönségünk talán még emlékszik rá, hogy miről is van szó. Jorga miniszterelnök és közoktatásiügyi miniszter nemrégiben újra megmutatta, hogy tudna ő csinálni valamit, ha lehetna.

Rendelelet adott ki, amely első megfogalmazásában, helyesebben a róla megjelent első közlemények és nyilatkozatok szerint, azt látszott jeleníteni, hogy a román kormány az ugynevezett nosztrifikálási eljárás nélkül egyenjogúsítja azokat a diplomákat, amiket a román állampolgárságu diákok a magyarországi egyetemeken az 1925-26, illetve az 1926-27 iskolai évek bezárásáig szereztek meg.

Nem valami nagy engedmény ez sem, hiszen az érdekelt ifjú diplomások vagy már átestek a nosztrifikálási eljárás kálváriás nehézségein, vagy felhagytak minden reménnyel a részben Magyarországon kísérelték meg az elhelyezkedést, részben eltekintették diplomáikat s igyekeztek más megélhetésre szert tenni. Ennek ellenére a magyar sajtó és közvélemény méltányolni tudta Jorga jóakarátát is, bár gyakorlatilag nem sok hasznát vette volna ugyem a rendeletnek.

Más állásponton volt azonban a román sovinszta sajtó.

A kolozsvári nemzeti-parasztpárti félhivatalos olyasmiket szögezett le, hogy a Jorga rendelete folytán újabb ötezerfőnyi kisebbségi diplomás ember szállja meg a romániai intellektuális piacot.

Nemzeti veszedelemnek tartotta a rendeletet, amely kiveszi a román diplomások szájából a falatot. Erélyesen követelte a visszavonását. A bukaresti sajtó egyrésze viszont azt szögezte le, hogy ez a kormány is a Boila Rómulus-féle utra lépett, a rendelet pedig pontosan azt a célt szolgálja, mint az esküt nem tett tisztviselők nyugdíj jogosultságának elismerése.

Tartott ez a pergőtűz három napig s akkor kiderült, hogy kár volt a benzint. Jorga tudja, mit csinált, illetve tudja, hogy nem csinált semmit, csak egy kis személyvesztést a kisebbségek felé. Lehet, hogy kíséreltezni akart s azért terjedtek el a diplomarendeletről a valóságban meg nem felelő hírek. A valóságban kiadott diplomarendelet ugyanis röviden ezt mondja:

A magyar egyetemeken román állampolgárok részére kiállított diplomák nem érvényesíthetők. Kivételt képeznek azok a román állampolgárságu diákok, akik 1919-1920 iskolai évben kezdték meg tanulmányaikat a magyarországi egyetemeken s így legkésőbb 1925-26-ban abszolváltak és doktori diplomáikat legkésőbb 1926-27-ben szereztek meg. Ezeknek azonban mindenekelőtt egyenjogúsítaniok kell érettségi-bizonyítványukat, vagyis különbözeti vizsgákat kell tenniük az ugynevezett román nemzeti tárgyakból. Ha ez a vizsga sikerült, úgy kért adhatnak be az egyetemekhez, diplomájuk érvényesítése érdekében. Ezt mondja a híres diploma-rendelet.

Szó sincs az egyszerű elismerésről. Ez utal is meglesz a vizsga. Csak éppen nem nosztrifikáló vizsgának nevezik. Meg kell tanulni a román nyelvet és vizsgázni kell a román nemzeti tárgyakból, természetesen románul. Mit ér tehát a nagy garral meghirdetett kedvezmény? Semmit.

A diplomarendelet újítást hozott ugyan, de a lényegen nem változtatott. Amennyiben pedig változtatott, az kivé-

hetőleg csak rosszat jelent. A rendelet első mondata ugyanis így szól: A magyar egyetemeken román állampolgárok részére kiállított diplomák nem érvényesíthetők. Kivételt képeznek...

Akkor nézhetünk csak nagycit, ha kiderül, hogy a rendelet értelmében ezen túl nosztrifikálni sem lehet, csak azokban az esetekben, amikor a rendelet kivételekként állapít meg.

Goga

DUCA ÉS GOGA PÁRISBAN

Valami készül a politikai konyhákban

Duca

Bukarest, augusztus 21.

Az ellenzékben levő pártok közül az Averescu-párt támadja a leghevesebben a kormányt és követeli leváltását, — persze saját magával. Ezért aztán érthető, hogy politikai körök különös figyelmet szentelnek az averescanusok minden mozgulásiának.

Most hiteltérdelem forrásból az a hír járja, hogy

a Karlsbadban üdülő Goga, miután meglátogatta Averescu marsallt Kissingenben, kurája befejeztével nem tér rögtön haza, hanem Párisba utazik, a

hol érintkezést fog keresni a francia politikai és diplomáciai élet vezető-személyiségeivel.

Párisi pihatólózó tárgyalásai után az erdélyi averescanusok vezére valószínűleg Londonba is ellátogat, amennyiben ezt szükségesnek fogja vélni és az időpont alkalmas lesz rá.

Érdekes itt említenünk, hogy Duca is Párisba megy az őszi politikai szezon kezdete előtt.

Mindez arra mutat, hogy a belpolitika alakulása jelentékeny mértékben a nyugati fővárosokban határozódik meg.

Ellopta a kocsit az új soffőr

Különös kaland, amely egy Szinaja melletti községben kezdődött és Csikszeredán ért véget

Csikszereda, augusztus 21

Vakmerő autórablót fogott el ma délután az itteni rendőrség. Gál Ferenc bukaresti autótulajdonos, aki Poiana Tapului községben, Szinaja mellett tartózkodott, hirtelen soffőr nélkül maradt és, miután sürgős dolgai elszóltították a községből, felfogadta Grossoveanu János soffőrt, aki ott nála jelentkezett. — Abban állapotok meg, hogy Grossoveanu csütörtökön hajnali háromóra-kor „áll be” és akkor mindjárt el is indulnak Bukarest felé.

Grossoveanu hajnali három órakor zörgetett is Gál Ferenc lakásán. Gál rövid idő múlva odavezette a soffőrt a kocsijához, egy vadonatúj Buick-gyártmányú géphez, ő maga pedig visszament pár percre a lakásba, hogy a csomagját kihozza. Grossoveanu erre a pillanatra várt.

Amint egyedül maradt, azonnal begyújtotta a gépet és — mielőtt Gál megakadályozhatta volna — ki is ro-

bogott vele az udvarról — ismeretlen irányba.

Gál Ferenc azonnal tudatára ébredt, hogy autórablóval akadt össze. Sietve más autót fogadott és követte a megszöktetett gépkocsi nyomát. Több jel mutatott arra, hogy Grossoveanu Brassó felé indult a Buick-kocsival. Brassóba érve Gál Ferenc a rendőrség útján telefonkörüzet adatott le, amelynek alapján azután pénteken délelőtt Csikszeredán sikerült is elfogni Grossoveanút és az ellopott autót. A háromszázhuszezer lejtért vásárolt pompás kocsit az eszeveszett hajtástól teljesen tönkrement úgy, hogy amikor Gál, aki időközben Csikszeredára érkezett, meglátta — sirva fakadt.

Grossoveanu közben még kétezer lej kölcsönt is felvett a lopott gépre András Gyárfás csiktaploci mechanikustól és ezt az összeget mulatta éppen el a csikszeredai „Bukarest”-vendéglőben, amikor a rendőrség emberei, Botescu detektív vezetésével, rajtaütöttek. Az autórablót átadták az ügyészségnek.

A „fekete”-sör és a „fekete” ellenőr

Hotinban letartóztatták egy sörgyár igazgatóit, akik a kincstári ellenőrrel összejátszva, nagymennyiségű adózatlan sört hoztak forgalomba

Bukarest, augusztus 21.

A pénzügyminisztériumba beérkezett az első hivatalos jelentés a „fekete sör”-ről. Tehát már ilyen is van.

A jelentést a Hotin-megyei pénzügyigazgatóság továbbította Bukarestbe. Arról van benne szó, hogy Hotin városában Petrescu pénzügyigazgató és a vezető-ügyész hosszú ideig tartó alapos figyelés után minden kétséget kizáróan megállapították, hogy

a Müller és Peszach-féle sörgyár hosszú idő óta kijátssza a törvényes intézkedéseket, a termelt sör nagyrészt kivonja az előírt taxák alól s ezen a módon hatalmas összeggel károsítja meg az államkincstárt.

A vizsgálat során megállapítást nyert az is, hogy a városban és környékén, most már pontosan meg nem állapítható idő óta, állandóan adózatlan sört fogyaszt a közönség s ez az adózatlan, tehát „feke-

te sör” mind a leleplezett gyárból kerül a forgalomba.

A gyár igazgatóit, valamint ezek bűntársait az ügyészség letartóztatta.

A vizsgálat széles körben folyik, mert az a gyanu merült fel, hogy a sörgyár a távolabbi vidékek szállítóival is összeköttetést tartott fenn.

Ezek után a megállapítások után következik a pénzügyminisztériumhoz beküldött jegyzőkönyv legszenzációsabb része.

A vizsgálatot lefolytató pénzügyigazgató és vezetőügyész ugyanis megállapította azt is, hogy a gyárnál tapasztalt visszaélésekről a kiküldött állandó kincstári ellenőrnek tudomása volt, sőt

FEJFÁJÁSOK

idegzsába, influenza, reumás fájdalmak csakis a

Dr. NANU MUSCEL-féle
ANTINEURALGIC

által gyógyíthatók. Eredeti dobozban, mely két kapszulát (ostyában) tartalmaz, fentli eredeti jelzéssel. Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

1971

egyenesen az ő segítségével és utmutatása szerint szállították szét az adózatlan sört.

Természetesen tetemes pénzösszeget kapott ezért a szolgálataért a gyártól.

Minden úgy történt tehát itt is, ahogyan a feketeszesznel. A legtöbb helyen a kincstári megbízottak tették lehetővé a visszaéléseket, sőt szorgalmazták is, ha a gyár igazgatói gyávók voltak. Ők is ke-restek rajta a legtöbbet.

Uj rend az exportprémiumok kifizetésénél

Bukarest, augusztus 21.

A földművelésügyi minisztérium rendeletet adott ki, amely a gabonaexportőrök javára esedékes jutalmak kifizetése terén új rendet állapít meg. Eddig ugyanis a vámhatóságok ellenőrző igazolványai alapján az agrártanácsosok is kiállíthatták a Nemzeti Bankhoz, szóló csekkeket, az esedékes prémiumról. Ez után ezt csak maga a minisztérium eszközölheti.

Egyidejűleg kimondja a rendelet azt is, hogy ezen túl prémiumot csak az egészen megterhelt vagonok után fizetnek és csak abban az esetben, ha az exportálás ténylegesen megtörtént.

Kinevezték a kisebbségi tanerők nyelvvizsgabizottságait

Bukarest, augusztus 21.

A közoktatásiügyi minisztérium kinevezte azokat a bizottságokat, amelyek az idén román nyelv-tanfolyamra jelentkezett kisebbségi tanítókat és tanárokat vizsgáztatni fogják.

Szelistyén két vizsgáztató-bizottság fog működni: egy C. Petrescu tanügyi inspektor elnöke alatt Tintea és Stoia tagokkal, a másik pedig Stan elnökletével, Olariu és Barbu tagokkal.

A Valeni de Munte-beli tanfolyam hallgatóit Bratu elnöke alatt egy Silviu Teposu-ból és Gherghel-ből összeállított bizottság vizsgáztatja.

Kolozsvárt V. Pacala, valamint Pascu és Sudeteanu alkotják a bizottságot.

Ezek a bizottságokon kívül még egy-egy vizsga-bizottság fog működni Bukarestben és Iasi-ban is.

Uj favámok Olaszországban

Az olasz kormány december 31-ig új behozatali vámot állapított meg az épületfára és általában a puhafaneműkre. A megmunkálatlan puhafa behozatali váma mázsánként 0.65 lira, a feldolgozott fáé pedig ugyancsak eddig a terminusig 0.90 lira lesz. A 4 méteres, valamint annál rövidebb deszka behozatali vámját az olasz kormány 1.30 lirában állapította meg.

Komoly tárgyalások folynak a nemzetipárt és Averescuék között

Bukarest, augusztus 22

Az erdélyi nemzetipárt és az Averescu csoportja között megindult állítólagos tárgyalások híre most már a kormányajtót is idegesíti. A Neamul Romanesc, Jorga lapja, arról ír, hogy a két politikai csoport nyilván azon töpreng, hogy kölcsönösen miképpen csapja be egymást.

A félhivatalos ironizálása kétségtelen bizonyítéknak látszik arra, hogy a két politikai párt között valóban komoly tárgyalások indultak. A Neamul Romanesc szerint a tárgyalásokat Vlad Aurel közvetíti, de Vajda is támogatja, ami viszont arra mutat, hogy az egész Maniu tudtával, sőt egyenes utasítására történik.

MILYEN LEGYEN AZ OTTHONOM?

CEGÜNK FENNALLASÁNAK

25 éves jubileuma

ALKALMAVAL VEVOINKNEK EBBEN AZ ÉVBEN AZ EDDIGINÉL IS NAGYOBB KEDVEZ-MÉNYEKET NYUJTJUK

SZÉKELY és RÉTI

ERDELYRÉSZI BUTORGYAR

RT.

MAROSVÁSARHELY

Fiókok: BUKAREST BRASSO NAGYSZEBEN

Kedvező fizetési feltételek! Garantált minőség! Szencációs árak!

Manoilescu bankkormányzó bejelentette:

A nagybankok után a vidéki bankok megszer- vezésére kerül a sor

Megbeszélést tartottak a kötvény-
kibocsátó nagyipar vezetői

A Berkowitz-bank rövidesen újra
megnyitja pénztárát

Bukarest, augusztus 22
Bár a pénzpiaci napok óta csendes, sőt eseménytelen, a hivatalos pénzügyi körök tovább folytatják azokat a megbeszéléseket, amelyek a piac rendjének minden meglepetéssel szemben való ellenállásának biztosítását célozzák. A Nemzeti Banknál tegnap két vezetőségi ülés is volt, az egyik ülésen Roger Auboin technikai szakértő is részt vett, Argetoianu pénzügyminiszter pedig tájékoztatta a Nemzeti Bank vezetését azokról a rendelkezésekről, amelyeket a kormány most készít elő ugyancsak a pénzügyi szervezetek megszerzésével kapcsolatosan.

Tegnap megjelent a Nemzeti Banknál a vidéki bankok szövetségének vezetője részéről Coanda tábornok a szövetség elnöke és Lalu alelnök, akik Manoilescu bankkormányzót tájékoztatták a vidéki pénzügyi helyzetéről. Manoilescu kijelentette a küldöttségnek, hogy a Nemzeti Bank, amely most már nagyjában befejezte a nagybankok helyzetének megszüntetését, a jelentősebb vidéki bankok megszerzését fogja megkezdeni és ezzel minden aggodalom feleslegessé válik. A Nemzeti Bank már meg is kezdte ennek a kérdésnek a tanulmányozását, úgy hogy a vidéki bankok megszerzésének munkálatai már a közeli napokban megkezdődhetnek.

Az érdeklődés homlokterében egyébként most a nacionalizált vállalatok adósságainak rendezésével kapcsolatos kötvénykibocsátások kérdése áll. Délután 4 órakor a Banca de Credit Romanai az összes érdekelt vállalatok és bankok vezetőinek részvételével megbeszélés volt, amelyen a következőket határozták el:

A pénzügyminiszter kezdeményezésének megfelelően mindazok a nagyvállalatok, amelyeknek követeléseik vannak az állammal szemben, jelzáloggal biztosított kötvényeket fognak kibocsátani, mégpedig együttesen és annak az összegnek megfelelően, amellyel az állam a vállalatoknak tartozik. Ez körülbelül 1 és félmilliárd lej. A kereskedelmi törvény 183 szakasza megengedi, hogy részvénytársaságok az alaptőkéjük és tartalékalapjuk 80 százaléka erejéig kötvényeket bocsásson ki s azokat plasztizozzák. A mostani hiteltranzakcióban érdekelt vállalatok azonban hogy a tervezett kibocsátás iránt a bizalmat és a biztonságot növeljék, az alaptőke és tartalékok legfeljebb 50 százalékaig fognak hitelt felvenni, illetőleg kötvényeket kibocsátani.

A kötvények emissziós árfolyamára nézve az értekezleten nem történt döntés, mert az a vélemény alakult ki, hogy ezt csak az utolsó pillanatokban határozzák el, mégpedig ahhoz mérten, hogy a kötvények iránt úgy a belföldi, mint a külföldi piacokon milyen lesz az érdeklődés.

A emisszió 15 évre fog szólni és 8 százalékos kamatot fognak a kötvények után fizetni.

Az értekezlet elhatározta végül, hogy a kötvénykibocsátással kapcsolatos technikai munkákat megkezdi.

Újabb gyűlést tartottak a
Berkowitz-bank hitelezői

A fizetésképtelen Berkowitz-bank nagyobb hitelezői és betétesei csütörtök

Ne borotvapengét

kérjen hanem

követelje a

Izérképviselő: C. Duisberg
București I. Str. Carol Nr. 3

este 7 órakor újabb gyűlést tartottak, amelyen dr. Beler, a bank ügyésze beszámolt a tartott egyrészről a bank vagyoni helyzetéről és fizetési kötelezettségeiről, másrészt azokról a tárgyalásokról, amelyek a bank szanálása érdekében a Nemzeti Bankkal folyamatban vannak.

A betérjesztett számadások szerint a banknak 928 millió lej a tartozása. Ebből levonásba kerül 418 millió lej, amelyben befoglaltatnak: az alaptőke és tartalékok, külföldi bankokkal és a Nemzeti Bankkal szemben fennálló jelzáloggal biztosított tartozások s így a fizetésképtelenség folytán azonnal esedékessé vált fizetnivalói a banknak 510 millió lej.

A Nemzeti Bank hajlandó a Berkowitz-

bank szanálásához 150 millió lejjel hozzájárulni, azonban ezt ahhoz a feltételhez köti, hogy különösen a nagyobb látra szóló betéteket a betétesek változtassák át kötött időre szóló betétekké.

A nagyobb betéteket a bank két év alatt fizetné vissza,

mégpedig 1932 szeptember 15-éig a felét, ettől kezdve további egy év alatt a másik felét. A nagybététek összege 380 millió lejt tesz ki.

A gyűlésen résztvevő nagybététesek a javaslatához hozzájárultak és így most már biztosra vehető, hogy a Berkowitz-bank kényszeregyezségére nem fog sor kerülni és, hogy a bank néhány nap alatt ismét megnyitja pénztárát.

Véres harc a banditákkal az ojtuzi szorosban

A Székelyföldre menekült a brassói Rediu-banda megmaradt törzse

Bacau, augusztus 21.

Mint minden nyáron az utóbbi években, a Kárpátok völgyeiben az idén is több rablóbanda portyázik.

Egyikük már hetek óta nyugtalanítja Bacau-megyét és a vele szomszédos vidékeket. A népes banda, amelynek élén egy állítólag Brassóba való és Rediu nevű büntetett előéletű egyén áll, a napokban Onesti község határában ütötte fel tanyáját s ott követett el több vakmerő támadást, sőt rablógyilkosságot is.

A csendőrség szervezett hajszát indított a bandita-csapat ellen, amelyre rá is bukkant az ojtuzi-szoros táján.

A meglepett rablóbanda és a csendőrök között heves összeütközés keletkezett, a melynek során

két banditát lelöltek, ötöt pedig elfogtak.

A banda többi részének sikerült a Székelyföld felé elmenekülnie. A hatóságok sürgős intézkedéseket tettek Rediu és társainak további üldözésére és ártalmatlanná tételére. Joggal lehet ugyanis tartani tőle, hogy

a banda törzse most a Székelyföldön fogja folytatni átkos működését. Az elfogott banditákat most vallatják, s ezután átadják a bacau-i ügyésznek.

Bonyolodik a cukorkonszernél leplezett sikkasztás

A Danubiana főpénztárosa feleségével összejátszva sikkasztotta el a milliókat?

Polgár Tilly családék volt a hatóságok félrevezetésére — A megkárosított vállalat kéri Filipné azonnali letartóztatását

Bukarest, augusztus 21.

Néhány nappal ezelőtt részletes tudósításban beszámolt a B. L. arról a nagyszabású sikkasztásról, amelyet a Danubiana cukortrösztnél lepleztek le. Mint ismeretes, Filip Stelian,

a vállalat főpénztárnoka több, mint ötmilliót elsikkasztva nyomtalanul eltűnt és csak két nap múlva sikerült elfogni az egyik bukaresti temetőben.

Arról is beszámoltunk, hogy a főpénztárnok felesége hónapokon keresztül küldöztette a feljelentéseket a vállalat igazgatóságának, amelyben figyelmeztette a vállalatot férjének kicsapongásaira.

Filipet és szeretőjét egyszerre tartóztatták le. Steliannál azonban mindössze csak 15 lejt találtak, míg Tillynek a táskájában 500 lejt volt. Az elsikkasztott ötmilliót tehát nem sikerült megtalálni. És a pénz hiánya tette gyanússá a nem mindennapi sikkasztási ügyet, amelyben váratlan fordulat állott be.

A Danubiana konszern igazgatósága ugyanis bünvádi feljelentést adott be az ügyészhez, amelyben kéri Filipné letartóztatását, mivel az a meggyőződése a vállalatnak, hogy az asszony segített férjének a különböző visszaélések elkövetésében.

A szenzációs feljelentés elmondja, hogy Filipné szintén alkalmazottja volt a vállalatnak. Ugyanannál az ügyosztálynál dolgozott, mint férje és nem egyszer segített neki a pénztárkönyvek rendbentar-

tásán.

A vállalat magánnyomozást folytatott le, amelynek kapcsán megállapítást nyert, hogy

Filipnének az egyik bukaresti nagybankban 500 ezer lejes betéte van, amit a férje által elsikkasztott pénzből gyűjtött össze.

Azt is megállapították, hogy Filipné és férje között békés és megértő családi viszony állott fenn. Igaz ugyan, hogy Filipné több ízben feljelentette férjét a vállalatnál, ezt azonban mindig úgy csinálta, mintha féltékenységi bosszúból indult volna ellene. Ezért nem vették soha komolyan a feljelentéseket.

Igy tehát az a valószínű feltevés, hogy Polgár Tilly tulajdonképpen nem is volt szeretője Filipnek, hanem csak arra szolgált, hogy a hatóságokat félrevezessék és a közönséges sikkasztóból szerelmi ügygel kevert tragédiát csináljanak, megtevépét férjével, tökreteit anyával és démoni csábítónal.

Ezzel akarták Filipék a bűn súlyát enyhíteni. A terv kieszelésében Filipnének százszázalékosan része volt és csak mímelte a becsapott feleséget.

Ezeket tartalmazza a cukorkonszern feljelentése, amely a fővárosban óriási feltűnést keltett. A sikkasztási ügy tehát egyre érdekesebben bonyolódik. Filipné ma beidézték az ügyészségre kihallgatás végett. Az ügyészség különösen azt feszegeti, hogy hová tűnt el az elsikkasztott ötmillió?

A helyzet ismeretéhez tartozik, hogy a kényszeregyezési kéresem kívül csőd-kérelmet is nyújtott be a bank ellen az egyik hitelezői csoport, amelynek élén a három Cantacuzino-testvér áll. A csőd-kérés tárgyalását egyszer már napirendre tűzte a bíróság, a döntést azonban elhalasztotta, mert a bank képviselői bejelentették, hogy a pénzügyi szanálása folyamatban van s így esetleg pár nap alatt úgy a kényszeregyezési, mint a csőd-kérés tárgyalanná válhatik. Pénteken reggel tehát már másodízben került napirendre a bíróság előtt, először a kényszeregyezési kéresem, majd nyomban utána a csőd-kérés is. A bank képviselői most is azt az álláspontot képviselték, hogy hamarosan minden rendbe jöhet, kéri tehát a tárgyalás elnapolását. A bíróság a kéresemnek nem adott helyet azaz az indoklással, hogy a másodszori elnapolásnak nincs törvényes indoka. Az ügyet tehát letárgyalta, az ítélet kihirdetését azonban augusztus 26-ra halasztotta el.

Ezután került sor ugyanazon bizottság előtt a benyújtott csőd-kérés tárgyalására.

A bank képviselői arra az álláspontra helyezkedtek, hogy a bíróságnak nisz-sza kell utasítania a kérelmet, mert egy-részt a bank felülvizsgált mérleg, erő-sen aktív, másrészt a kényszeregyezési törvény rendelkezései is kizárják, hogy a kényszeregyezési kéresem letárgyalása előtt a bíróság csőd-kéréssel foglalkoz-hassék.

A bíróság rövid tanácskozás után a csőd-kérés ügyében való végleges döntést au-gusztus 31-re halasztotta el.

Megnyílt a bulgár parlament

Szovjetbulgáriát éltették a király
megjelenésekor a bulgár
kommunisták

Szófia, augusztus 21.

Csütörtökön zajlott le az új bulgár parla-ment ünnepélyes megnyitása, amelyen Boris király felolvasta az ilyenkor szokásos trón-beszédet. A bulgár trónbeszéd kiemelkedőbb pontjai a gazdasági helyzettel foglalkoznak, kihangsúlyozván, hogy az egész világot sújtó gazdasági válság különösen erősen érinti a mezőgazdasággal foglalkozó rétegeket, melyek felsegítésére komoly áldozatokat kell hozni. Ugyancsak a gazdasági válság élezte ki tul-zott mértékben a munkásság osztályharcát is, amelynek enyhítésére szociális reformokat ígér az új kormány. A trónbeszéd külpoliti-kai vonatkozásban kihangsúlyozza Bulgária békés szándékait.

Az ünnepi ülést a kommunista képviselők parázs tüntetése zavarta meg, akik a terem-be belépő uralkodót „Le a faszizmus!” — „Él-jen a Szovjetköztársaság!” kiáltásokkal fogad-ták. A kommunista képviselők hangos tüntet-ését a polgári képviselők és a zsufolt karzat szimpátia-tüntetése igyekezett ellensúlyozni.

Az összes parlamenti pártok súlyosan elíté-lik a kommunista képviselők tapintatlan ma-gatartását.

Modern Mozgó BRASSÓ
Tel. 518.

Ma péntektől kezdve a

SUSZTERPRINC

főszerepét játszom el, amelynek
alcíme Lábak előnyben! avagy
Nem élhetek lábak nélkül!

Talpraesett történet
sarkalatos igazságokkal
tüzelve hajmeresztő trükkökkel
bélélve izgalommal
összeílván romantikával
borítva humorral
jó humor nagy választékával
talpalaláló zenével, nem régi
kaptafára való mese keretében

Nem susztermunka!!

két óra kacagásról jót áll

HAROLD LLOYD

Előjáték szenzáció!

A színajai királyi esküvő

Szenzációs felvételek, 300 méter

Két bajor turista pontot tett a Matterhorn megrázó legendájára

Izgalmas dráma az örök hó birodalmából, 66 évvel ezelőtt

*

Brassó, augusztus 21.

A hegymászó-sport modern történetébe örökké nevezetes eseményt jegyeztek be a közelmúlt napokban két müncheni alpinista: a Schmid-fivérek. Eddig járhatatlanoknak tartott északi sziklafalain át törtek fel a majdnem négyezeröttszáz méter magas, híres Matterhorn-csúcsra s ezzel a bámulatos teljesítménnyel megkoronázták a büszke ördöghegy meghódítását, amely hosszú évtizedek folyamán rengeteg élet-áldozatot követelt meg az emberi becsvágytól.

A két bajor hegyitourista hajnali négy órakor kerekedett fel jól fejszerelten, de nem tudtak egy nap alatt a csúcsra kapaszkodni. Ugyancsak kockázatos pihenő

után csupán másnap délből értek fel a délceg hegycsúcsra, ahol ujjongó örömmükbe hamarosan keserű üröm vegyült. Tomboló hóvihár lepte meg Schmid Franzot és Tonit, amely másfél napig teljesen lehetetlenné tette számukra a leereszkedést. Ha a hózivatar szerencsésükre meg nem szűnik, minden valószínűség szerint újabbakkal szaporították volna a dacos Matterhorn áldozatainak a számát.

Teljesítményük így még jelentősebbé vált. S most már a legveszélyesebb, legizgatottabb északi oldal fogja vonzani azokat a becsvágyó alpinistáknak a szízeit, akik évről-évre a világ minden tájáról a svájci-olasz határra gyűlnek, hogy ráhágjanak a sokáig legyőzhetetlennek bizonyult Matterhorn tarkójára.

Whymper, a fanatikus uttörő

A világhírűvé vált Matterhorn nem a legmagasabb, de legnehezebben hozzáférhető csúcsa a Montblanc-hegycsoportnak. Innen az, hogy első megmászásánál a története vetekszik a legizgalmasabb és legmegrázóbb regényekkel is.

Hatvanhat évvel ezelőtt, 1865 júliusában történt. Az angol Eduard Whymper már évek óta szívós erőfeszítéseket tesz, hogy megközelítse a Matterhorn gleccserekkel övezett gránit-obeliszkjét. A környező ormokat nagyrészt honfitársai: Kennedy, Hawkins, Tyndall professzor és Hudson lelkész már sorra megmászták, a Matterhorn fenséges csúcsára azonban ő akarja elsőnek a lábát tenni.

Megindul a fiondorkatos vetélkedés

De az egyedül számbajöhető olasz vezető csalfa, kétkulacos ember. Fogadkozik Whympernek, hogy vele megy, de közben honfitársával, Giordano turini geológussal paktál össze, akinek a vállalkozását nem más, mint az akkori pénzügyminiszter szubvencionálja olasz nemzeti szempontból. Az olasz trikolórnak kell elsőként lengenie a büszke Matterhorn csúcán!

A Matterhorn fanatikus szerelmese, Whymper, csak akkor jön rá Carrel alnokságára, amikor már az olasz expedíció utnak is indult. Nem bírja a gondolatát sem elviselni, hogy annyi esztendei előkészület után megelőzzék, s mint örült, rohan vissza a svájci Zermatt-ba, hogy ő a keleti oldalról vágjon neki a hegymászásnak.

mászásnak.

A véletlen összehozza egy honfitársával és régi alpinista barátjával, a fiatal Douglas lorddal, aki ugyancsak a Matterhorn körül sántikál. Meglehetősen jó emberé is van zermatti Taugwalder szeméjében, aki fiát is magával viszi. — Gyorsan megegyeznek, hiszen mindketten angolok és nem engedik, hogy lepiálják őket.

Alig haladnak valamelyest, találkoznak a híres chamonixi turista-vezetővel, Crozzal, majd Hudson lelkéssel, aki elsőnek mászta meg a Monte Rosát és most éppen pihenőt tart egy fiatal angol barátja, Hadow társaságában. Őket is sikerül megnyerni azzal a hírrel, hogy az olaszok már két napja utban vannak felfelé...

1865 július 14: angol lobogó leng elsőnek a Matterhorn ormán

Nincs idő a hosszas készülődésre. A héttagu társaság Crozzal és Whymperrel az élén nekivág a félelmetes Matterhornnak. Gyönyörű idejük van.

A második nap sötét sziklafalakhoz érnek. Idáig már eljutott előttiük is Kennedy, Douglas lord kíváncsiskodik: vajon hogy hívják ezeket a lapos sziklakat?

— Koporsó-deszkák... — válaszolja mogorván és szinte jelentőségelteljesen az idősebb Taugwalder.

Aztán haladnak tovább, rejtethetetlenül törnek feljebb és feljebb. Elérik a gerincet is. Másnap reggelre már csak maga az orom marad hátra. Biborvörös

Kudarcotvall az olasz ármány

Alig fújják ki magukat, Croz felkiált és lemutat a mélybe. A Matterhorn-csúcs válla, valósággal hóna alatt kapaszkodnak az olaszok. Whymper és Croz most orditozni, tombolni kezdenek. Didalordításai felverik a csúcsok isteni csendjét... A Jungfrau, a Szent-Gotthard, a Bernina és a távolabbi Ortler elkomorodnak ezen a szentségtörésen.

A győztes angolok rögtönzött lobogót tűznek ki az oromra. Odalenn az olasz Carrel a földredobja magát kétségbeesésében s arcát tenyerébe temeti, úgy zokog... Aztán feláll és társaival visszaindul. Legyőzték, megszegyentették.

Whymperék sokáig élvezik a ritka kilátást, gyönyörködnek a csodás panorámában, dagad a mellük. Aztán elhatározzák és megbeszélik a leszállást.

fényben pompáznak fölöttük a hegyvilág gyémántos szirtjei. Most már vége „a Whymper-lépcsőnek” s tükörsima, szédítően meredek sziklafallal kell megbirkózniuk. De Croz és Whymper most vannak elemükben és itt is lépcsőt vágnak, amelyen valósággal felcipelik a többieket. A fiatal Hadow tübbet lóg a levegőben, mint amennyit kapaszkodni tud.

És kimondhatatlan erőfeszítések után, méterről-méterre csuszva, veszőly közegette, sikerül a „lehetetlen”: lázasan lihegve egyszercsak fenn vannak a tetőn, az ormon, a csúcson. Croz és Whymper ujjongva rázzák egymás kezét. 1865. július 14-ike van.

Ezerkétszáz méter mélységben alattuk vakítóan csillog a legmagasabb Matterhorn-gleccser.

...ÉS FEHÉR GYÁSZBA ROSKÁD A DIADAL

Lefelé Croz vezet és Whymper zárja be a menetet. Mind a heten egybekötötték magukat. Alig ereszkednek azonban öt métert, amikor az egyetlen és gyakorlatlan Hadow elcsuszik. Croz megpróbálja felfogni, de a fiatal angol nehéz cipőivel úgy a hátába esik, hogy ő is elveszti lába alól a talajt. Magukkal rántják Hudson lelkész, ez pedig Douglas lordot.

Whymper és az öreg Taugwalder a sziklához simulnak, valósággal egyenőnek vele. Taugwalder egy kiálló sziklaszarvra csavarja a köteleit és úgy várja

a rántást, amely pár szempillantás alatt be is következik. De — jaj! — a kötél nem bírja el a négy embert s Douglas lord és Taugwalder között elszakad! A négy leszakadt turista beleütődik a sziklafalba, majd kirepül a levegőbe s zuhan, zuhan le a gleccser fehér halottj lepedőjébe...

A három élvemaradt: Whymper és a két Taugwalder előbb megmered a borzalomtól. Aztán a fiatal Taugwalder jajveszékelné, sirni, nyöszörögni kezd, s folyton a lord nevét kiabálja. Most már

Tragikus finálé, amely felvirágoztatta a színhelyet

Az alpesi dráma ezután évekig foglalkoztatta az egész világsajtót. S bár a zermatti hatóságok lelkiismeretesen kivégezték a dolgot és tisztázták a győztes angol expedíció életbenmaradt tagjainak az ártatlanságát, számos újság azzal vádolta Whymper és az öreg Taugwalder, hogy a maguk életének a megmentéséért elvagták a köteleit. Whymper erre a világ minden nyelvén védekezett az ellene intézett támadások özöne ellen s főképpen ezáltal vált világhírűvé, idegenforgalmi fészekké az eldugott Zermatt és a turisták céljává a kinos küzdelmekkel hozzáférhetővé tett Matterhorn, amelyet most aztán — bár még mindig meglehetősen veszélyes között — a szélrózsa minden irányából meg lehet mászni.

Antinevralgic

DR. NANU MUSCEL

az egyedüli gyógyszer influenza, migren, idegzsákák stb ellen. Csak a eredeti csomagolásban árusítják. Minden dobozban az orvos jelzésével ellátott 2 kapszula (csomagolásban) van.

Kapható: gyógyszerárakban és drogériákban. SzF 17171

csak Whymper hidegvére menti meg őket is, a két svájci, aki szüntelen imáit rebeget, amíg keservesen lejutnak.

Amint Zermatt első viškóit elérik, a három megmenekült szótlanul vesz buszt egymástól. Whymper az egyik szálában ölmos, nehéz álomba mélyed és napok múlva tudnak lelket verni bele. Ekkor expedíciót szervez, hogy megkeresse a holttesteket. Hármát meg is lelnek, csak Douglas lord porhüvelyé nincs sehhol...

NE VÁRJON SOKÁIG

hanem már most szerezze be őszi- és téli szükségletét (őszi- és téli, kabát- és ruhaszövetek, bársonyok, flanelek és barchetek, hallatlan olcsó árban)

MERT NEM TART ÖRÖKKÉ

ez a kivételes alkalom, hogy mindennemű, vászon, asztalnemű, szőnyeg, függöny, paplan és butorszövet, szükségletét még gyári áron alul is beszerezhesse. Használja ki saját érdekében az alkalmat míg

A VÉGKIÁRUSÍTÁS tart

ASCHER TESTVÉREKNÉL

KAPU-UTCA 5.

Az angol orvosszövetség akciója a babona ellen

London, augusztus 21.

Angliában, az évszázadok során, szin- rendkívüli mértékben terjedtek el a különböző babonák, amelyek helyen olyan tjesztő arányokat öltöttek, hogy azok ellen most már egy komoly hivatalos testület, az Angol Orvosszövetség is szükségesnek tartja fellépni.

A holdnak az emberi élet legkülön- bűbb megnyilatkozásaira gyakorolt va- rias hatás ereje évszázados halhiedelem, a kultúra legmagasabb fokán álló nemzetek között is. Londonban és egész Angliában a legutóbbi esztendő során elkövetett bűncselekmények tettesei a leggyakrab- ban azt a furcsa mentséget hozták fel ár- talanságuk hangoztatására, hogy a ter- mészükre rótt bűncselekményt holdtöltekor nagy holdfogyatkozás idején követték el, hogy tettükért ilyen módon a hold "megszentes hatalma" felelős.

A járványos holdkórosság egészen kü- lönleges esetei a leggyakrabban a tropi- kus vidékeken mutatkoznak, ahol hold- változásokkor egyes bennszülött törzsek la- gún az ugynevezett "tropikus téboly" szesz erőit. Ilyenkor valószínűleg önkívület- szesnek élnek a forró égővi vidék lakói és minden esztelen cselekedetükért a rejtel- mes égitest titokzatos hatalmát hozzák fel mentségül.

Szinte kísérteties befolyást tulajdonítá- nak a hold változatainak az angol part- vidék halászlai is, akik meggyőződésel állítják, hogy holdtöltekor aránytalanul több hal kerül a hálójukba, mint újhold idején. Devonshire lakói bizonyosra ve- títik, hogy telihold világánál szedett gyü- jölcs hosszabb ideig marad frissen. Wa- resben pedig azt állítják a favágók, hogy újhold idején kivágott fa törzse nem rothad el. A legkülönösebb babona azon- ban kétségkívül a Cumberlandi herceg- ség vidékén fészkelte be magát az embe- rek gondolatvilágába. Itt ugyanis meg- győződéssel állítják az emberek, hogy a községben szenvedő a földbe hold- töltekor. Ezzel az eljárással azután örö- szes megszabadul kinzó betegségétől.

A babonákkal szemben erőteljes lépésre határozta el magát az Angol Orvosszö- vetség, amely legkiterjedtebb, európai hírű nagjai aláírásával nyilatkozatot tett közre, tudományos alapokon adva magyarázatát a holdkórosság és a holddal kapcsolatos babonák elterjedésének. A Harley Street tudós orosai felhívják a közönség fi- gyelmét arra, hogy a holddal összefü- gésben álló halhiedelmek és mendemon- tálok nem egyebek, ősrégi, pogánykorbeli babonák csökevényeinél, amelyeknek or- vosi szempontból a legcsekélyebb jelentősé- gük sincs! Tagadhatatlan, hogy a föld pályájának csillagászati elmozdulásai, a melyek egyébként az apályt és dagályt, az előidézik a tengeren, bizonyos, alig észrevehető fizikai hatást gyakorolhatnak egyes közepesértelmű ember agysejtjeire, ennek jelentősége azonban semmiesetre sem több, mint a meteorológiai változá- soknak hatása az emberi szervezetre. Vannak emberek, akik előre megérzik az időjárás megváltozását s akadnak egye- nek, akik a normálisnál erősebben reagál- nak az égitestek változásaira is.

A holdbeli babonáknak, bármilyen régi keletűek is legyenek, semmi komoly alapjuk nincs, — így hangzik az Orvos- szövetség kijelentése, amelynek bizonyára általános visszhangja lesz a modern és civilizáltságos Angliában.

Előadás a sajtó részére a szeszmonopóliumról

Bukarest, augusztus 21.

A romániai sajtó bukaresti képviselői meg- hívást kaptak a pénzügyminisztériumtól, hogy délelőttre.

A meghívás Zafir Bratescu pénzügyi ál- lamtűkárhoz szól, aki szombat délelőtt hosszasan ismerteti fogja a szeszmono- pólium elkészült tervezetét.

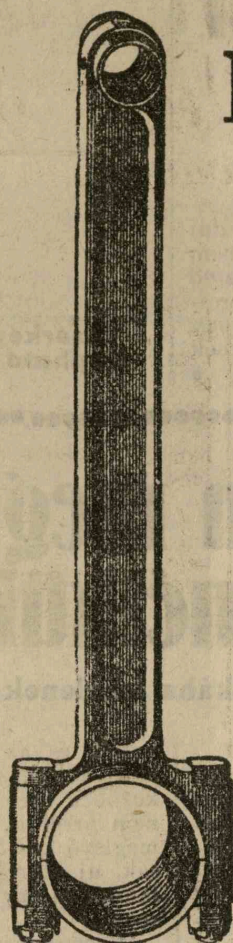
A pénzügyminisztérium az az óhaja, hogy a sajtó közölje a javaslattal kapcsola- tos azokat a szempontokat is, amiket a kor- mány a törvényjavaslat elkészítésénél első- sorban tartott szem előtt.

Nagy sportesemény Brassóban.

A brassói Astra-Apolló Mozgó igazga- tósága nagy áldozatok árán megszerezte az év legnagyobb sporteseményéről.

Max Schmeling és Joung Stribling

boxmérkőzése a világbajnoki címért készült filmet. — A film egy egész óra hosszát tart, ugyanannyi ideig, mint az eredeti élet-halál küzdelem a két versenyző között. Az utolsó kör lassított felvételekkel. Német beszélőfilm.

Miért?

Miért lépnek fel súlyos üzemsza- varok? Miért sérülnek meg egyes motorrészek oly súlyosan? Miért válnak javítások szükség- gessé, melyek nagy idő- és pénz- veszteséget okoznak?

Miért?

Mert alkalmatlan kenőolajat hasz- náltak. Mert a védő olajréteg a dugattyuk és hengerfal, vagy a főtengely, illetve főtengely-csapok és a csapágycsopók között az igény- bevételeknek nem tudott ellen- állni. Helyes kenés, tehát a helyes fajta Mobiloil célszerű használata a súlyos üzemszavarok elkerülé- sének legbiztosabb módja. Azok az automobilisták, kik Mobiloil-t használnak, főlegesen pénzkia- dásoktól kímélik meg magukat és meghosszabbítják járművük élettartamát. Mobiloil joggal viseli a „Világ legbiztosabb” nevet.

Mobiloil

VACUUM OIL COMPANY S. A. d. R. BUCUREȘTI

Nagyon rövidéletű lesz még a MacDonald kormány

Döntőfordulat előtt az angol belpolitikai élet

Ugy a szakszervezetek, mint a konzervatív párt visszautasították a kormány takarékosági tervezetét

London, augusztus 21.

Minden jel arra vall, hogy az angol poli- tikai élet döntő fordulat előtt áll. A gazda- sági válság alapjaiban látszik megdőlni a hatalmas birodalmat, amely, — hogy ez ellen védekezzék, kénytelen felhagyni hagyomá- nyos gazdasági politikájával és olyan eszkö- zöket igénybevenni, amelyenről eddig még beszélni sem lehetett Angliában.

Ismeretes, hogy, miután az angol fontot pil- lanatnyi francia segítséggel sikerült alátá- masztani, a legfontosabb kérdés

a 120 millió fontos deficittel küzdő állami költségvetés egyensúlyba hozása lett.

A kérdés tanulmányozására kiküldött bi- zottság radikális tervet,

a közalkalmazottak fizetésének és a munka- nélküli segélynek nagymértőű leszállításáról éppen azok a tömeges fogadták a legna- gyobb ellenszenvvel, amelyekre az uralmon levő munkáskormány tulajdonképpen tá- maszkodott.

S amint a fejlemények mutatják, ez a tö- meghangulat minden valószínűség szerint már a legközelebbi napokban komoly politikai válságot fog előidézni Angliában.

A Trade Unionok egyesített végrehajtóbi- zottságai csütörtökön hat óra hosszát tartó, rendkívül heves polémiákkal tarkított gyü- lést tartottak, amelynek eredményeképpen ki- mondták, hogy

az angol szakszervezetek nem teszik magu- kévá a munkáskormánynak a munkások érdekeit súlyosan sértő takarékosági javas- latait s a legerélyesebben tiltakoznak egy a munkabérek, mint a munkanélküli segélyek leszállítása ellen.

Mialatt az angol szakszervezetek döntő je- lentőségű határozatukról vitatkoztak, az an- gol kormány két vezére, MacDonald és Snow- den, szakadatlanul folytatták tanácskozásai- kat az ellenzék vezéréivel. Jellemző a nehéz- ségekre, hogy

szerda délután nem kevesebb, mint kilenc óráig tartott egyfolytában az a miniszterta- nács, amelyen a csütörtöki pártközi megbe- szélések anyagát vitatták meg.

Csütörtökön kétóráig tartó pártközi megbe- szélés volt, amelyen a kormányt MacDonald és Snowden, a konzervatív és a liberális pár- tot pedig két-két vezetőpolitikus képviselte.

A konzervatív párt képviselői kijelentették, hogy, bár pártjuk eloben hajlandó a gazda- sági válság leküzdésében segítségére lenni a munkáskormánynak, az erre vonatkozó ja- vaslatot nem tudják magukéva tenni.

Sem a munkanélküli segély leszállítását, sem a behoztati vámok felemelését nem talál- ják célszerűnek s ezek helyett inkább új adók bevezetését látnák szíve- sen.

A liberális párt állásfoglalása még isme- retlen. A pártközi értekezlet lezajlása után Mac- Donald a Labour Party intézőbizottságát fo- gadta, azután pedig résztvett a párt délutánra összehívott gyűlésén.

Ezen a gyűlésen elfogadták a vezetésnek azt a javaslatát, amely teljesen szabad ke- zet ad a kormánynak a gazdasági válság leküzdése érdekében teendő lépések tekin- tetében.

Bár Labour Partynak ez a határozata né- mileg megkönnyíteni látszik a kormány hely- zetét, nem kell elfelejteni, hogy ezt a hatá- rozatot a Trade Unionok ismeretes határozata előtt hozták és

a szakszervezetek határozatának nyilvános- ságra hozatala egészen új helyzetet terem-

tett, amelynek mérlegelésére ismét össze kellett hívni a Labour Party gazdasági bi- zottságát.

A kormánypárt további magatartását tehát a pénteki nap folyamán lezajló tanácskozá- sok fogják eldönteni s ezzel egyuttal talán a MacDonald-kormány sorsa is eldő- l.

Ujabb jelentések szerint a Trade Unionok azon értekezletén, amelyen a kormány javas- latait elutasították, résztvettek egyrészt a La- bour Pary, másrészt a kormány képviselői is.

Ilyenformán ez az értekezlet tulajdonké- pen az angol munkásság összes fórumainak az együttes gyűlése volt s ennek követke- zésében az elutasító határozat kétségtelenül nagy sulyal befolyásolja a további fejle- ményeket.

Említettük, hogy a Labour Party előző gyűlésén a kormány szabad kezet kapott a gazdasági kérdések intézésére, ami egyet je- lent azzal, hogy a párt feltétel nélkül támo- gatja MacDonaldot. A munkásszervezetek együttes értekezletén azonban a párt képpi- selői nem tudták kellő mértékben érvényesi- teni akarataikat s így született meg az eluta- sító határozat.

Tőzsde

1931 augusztus 21.

Zürich (nyitás): Berlin —, Amsterdam 207.40, Newyork 514.00, London 2498, Pá- ris 2015, Milánó 2690, Prága 1523, Buda- pest 9002.50, Belgrád 905.50, Bukarest 505.50, Varsó 57.60, Bécs 72.25.

A csendőrpáncsok becsukta a csiksomlyói magyar kaszinót

A karhatalom hatalmas ura, még az írásnak sem hisz

Csikszereda, augusztus 21.

A hatósági önkényeskedés egyre súlyosabban nehezíti Csikmégységet. Magyarázat, hogy miért történik mindez, nincs. A megdöbbentő tények azonban egyre szaporodnak.

Most a csiksomlyói magyar kaszinóra került a sor.

Megjelent a kaszinó helyiségében a csikszeredai csendőrszárnyparancsnok, a községi jegyző és a csendőrmester kíséretében és felszólította a kaszinó gondnokát, hogy szolgáltatassa be az ütemelési engedélyt, zárja le az ajtókat, a kulcsokat pedig adja át neki. A kaszinót ugyanis hivatalosan bezárják.

Miért? Mit vétett az a jámbor helyiség, ahová rendszerint csikszeredai hivatalnokok, tanárok, papok és kereskedők jártak újságot olvasni, elbeszélgetni, salkozni? A csendőrszárnyparancsnok ezzel indokol: A kaszinónak nincs jogszemélyisége, törvényesen tehát nem működhetik.

A kaszinónak azonban van jogszemélyisége. Alapszabályait annak rendje és módja szerint jóváhagyták, a jogszemélyiséget pedig a csikszeredai törvényszék 3709—1930. szám alatt ismerte el. Az erről szóló határozat a Monitorul Oficial 146. számában, június 27-én jelent meg. A hivatkozások azonban hiabavalóknak bizonyultak. A csendőrszárnyparancsnoknak nem volt tudomása a Monitorul Oficialról, nem törődött a törvényes határozattal sem. Ő úgy tudja, neki az az értesítése, hogy a kaszinónak nincs jogszemélyisége, tehát el kell járnia.

Mi ez? A Monitorul Oficial minden hivatalba jár, azt minden felelős állami hivatalnoknak kötelessége átadni. Vagy talán azért fizetik a meghirdetéseket a nehéz ezrek, hogy még azok se vegyennek tudomást róla, akiknek kötelességük volna? De még abban az esetben is, ha a csendőrszárnyparancsnokot valaki felhívta, nem volna-e neki nyomban kötelessége utánanézni az igazságnak, különösen akkor, ha ilyen pontos hivatkozás történik az ország hivatalos lapjára? —

Egyéb dolga nem lett volna, mint felütni a kérdéses Monitorul Oficialt. De nem tette meg, hanem magával vitte a kaszinó kulcsait. Nem lehet itt mentesítést keresni, félreértést emlegetni. Világos, hogy rosszakaratu hajszáról van szó, amelynek értelmében nem riadnak vissza még a törvények megkerülésétől sem.

Temesváron megszűnik a munkanélküliség

Ötvenötmillió közmunkába kezdenek szeptemberben

Temesvár, augusztus 21.

Temesvár városa egészen komolyan fogja föl azt a feladatát, hogy közmunkák megindításával enyhítsen a munkanélküliségen. Tavasz óta Temesvár határában több száz kubikus foglalkoztatásával nagy földmunkálatok folynak. Itt épül meg az új vasúti pálya és ezzel teljesül Temesvár évtizedes óhaja, hogy a bázisai vasúti vágány, amely a város szívében halad keresztül, végre a városból kikerül. A vasúti vonal áthelyezéséhez az államvasutak igazgatósága mindössze pusztán beleegyezésével járult hozzá, az összes költséget — mintegy kilencmillió lejt — Temesvár városa viseli. Ez a munka néhány hónap múlva teljesen elkészül.

Ez a kilencmillió munka azonban eltorpúl egy másik közmunka mellett, a melynek elvégzését Temesvár városa most határozta el.

Arról van szó, hogy a városi vízművet és csatornázási hálózatot megnagyobbítják.

Ez a hatalmas munkát pedig nem kevesebb, mint ötvenötmillió lej kiadásal jár.

Nemcsak arról van szó, hogy vízmű és csatorna földalatti hálózatát megnö-

veljék és az elmúlt tizenhét esztendő alatt keletkezett, valamint a most keletkezésben levő új utcákba elvezessék, hanem arról is, hogy a vízvezeték kilenc meglevő kútját három új kúttal szaporítsák, új szűrőberendezést, új nagy vastalanítót és egy harmadik víztornyot építsenek.

A temesvári vízmű ma is egész Romániában a legmodernebb ilyen műintézmény, fejlesztése után pedig páratlan lesz egész délkeleti Európában.

Ciurceu György mérnök impozáns tervek elkészítette és azt rajzaival és számításával együtt a város vezetéséhez elterjesztette. A városi tanács Grosoreanu Kornél dr. főpolgármester elnöklésével behatóan foglalkozott a tervekkel és miután azokról Vidrighin Sztán, a temesvári vízmű alkotója is kedvezően nyilatkozott, elhatározta azok megvalósítását.

A munkát összesen ötvenötmillió lejtbe kerül.

A meglevő alapon kívül tehát még tíz és félmillió lejt van szükség. A városi tanács elhatározta, hogy ezt az összeget kölcsönformájában teremti elő.

Az óriási temesvári közmunka már szeptemberben megindul. Temesvárott megszűnik a munkanél-

küliség. Azt az ötmillió lejt, amelyet eddig évente a munkanélküliek téli segélyezésére fordítottak, utcaburkolásokra fogják fölhasználni és ennek révén is foglalkoztatnak egy csomó munkáskezelőt. Temesvár megmutatja, hogy akaratlanul, hozzáértéssel, főleg szívvel, lehet a munkanélküliségen enyhíteni. Példáját követhetnek a többi városok is.

i. k. e.

Ris Közgazdasági Hírek

A németországi monopolizálási törvény által megállapított tengeri árak szeptember 7-ig változatlanul érvényben maradnak. Ezután a dátum után minden valószínűség szerint a preferenciális szerződések szellemében fogják megállapítani az új piaci árakat.

Olaszország ezévi buza-termése a kánikula miatt gyengének ígérkezik. Hozzávetőleges számítás szerint 6 millió 300 ezer tonna lesz a termés az elmúlt 6 millió 700 ezer tonnával szemben.

Az egyiptomi kormány elhatározta, hogy a gyapottermését egyötöd százalékkal leszallítja. Ilyenformán az összes 707 ezer hektárt foglalkoztató terület az elmúlt évi 875 ezer hektárral szemben. A termés nagyszámú leszallítása, a gyapotfogyasztás válságával áll kapcsolatban.

K É S Ő

Irta: Pásztor József

Mikor legelőször találkozott vele, egy kapu alól lépett ki. Meleg, tavaszi zápor paskolta végig a járdát, a csatornában még bugyborékol a víz, a rügyektől duzzadó fák mosolyogva könnyeztek a szétrepülő felhők között kiáradó napsugárban. A meleg, barna, beszéd szemét rávetette Filóra, azután az égre pillantott. Itt-ott beletükröződött az alakja az aszfalt horpadásaiba összegyűlemlt töcsákba, majd az arca fehérlett Filó felé egy kikapott üvegéről.

Filó egész délután, de még este elalvás előtt is valami kellemes nyugtalanságot érzett. A leány otthon levette a tavaszi kabátját, befutott a szobájába, lehúzta a nedves cipője s egy pici házicipőbe bújta a lábát. Mosolyogva gondolt a fiatal férfire, aki délután, amikor a kapu alól kilépett, olyan meleg álmélkodással nézte az arcát.

Másnap, mikor újra arrafelé ment, nem találkozott vele s este nyugtalanul hevert az ágyában. Filó egy félórát járkált a kapu előtt, ahonnan tegnap a lányt kilépné látni, pedig nagyon jól tudta, hogy csak a zápor elől menekült akkor be a kapu alá.

Egy hét múlva találkoztak újra. A leány az anyjával a propeller hídjára lépett, amikor Filó éppen kifelé jött a hajócskáról. A leány egy picit elpirult, Filónak megdöbbant a szíve. Néhányat lépett a jegyes ember felé, hogy jegyet váltson s visszamenjen a hajóra, de hirtelen elfordult, megállt. Maga sem tudta miért, de remegett a lába. Alig mert a

leány után nézni, aki már fenn ült a hajón s könnyedén nekitámaszkodott a pad korlátjának.

A kis hajó szelid brummogással elindult a hajóhídtól. Besiklott a hullámok hátán a Duna közepére s átcsúszott a tulsó partra, a fehér füstöt könnyedén köpködvé.

Filó most már szeretett volna a leány után repülni. Gyorsan átgondolta, hogy kellett volna mellételepedni, beszédbe ereszkedni vele s szégyenkezve vádolta magát.

Aztán felment a partra s belekeveredett az utcai járőrök közé.

— Ostobaság — gondolta. — Hány leány tetszett már nekem! Holnap másik fog meg-tetszeni.

Fiatalt volt. Este nagyot ittak, sokat kacagtak, de néha hirtelen elkomolyodott.

A leány otthon pirulva vallotta be magának:

— Száz férfivel is találkoztam már. Néhányon nevettem is, aki szerelemről kezdett beszélni. Hogy van az, hogy éppen ő... éppen ő tőle félek és mégis égő örömmel tölt el az a gondolat, hogy él s talán reám gondol? Meg kellene, hogy szólítson, ha meglát valahol. Mellém kellene, hogy álljon. Ezt közönségesnek mondják és mégis... mégis ezt kellene tennie...

Hónapok teltek el. A leány sápadt lett, a szeme tétován röpdösött mindig az utcán, mintha valakit keresne. Egy júniusi délután bágyadtan lépegetett az anyja mellett a du-

naparti korzón. Széket keresett s meglátott néhány üres ülést, de egy pillanat múlva a tekintete Filóra tévedt, aki az üres helyek mellett ült. A vér hirtelen az arcába szökött, a lába megremegett, heves mozdulattal az ellenkező oldalra fordult s rebegve szólalt meg:

— Talán a másik oldalra, anyám?

Az anyja csodálkozva bámolt rá.

— Hiszen itt több üres hely van?

A leány azonban nem felelt, előresietett.

Filótól messze telepedtek le. A leány hirtelen mélységesen szomorú lett. Az arca iz-

zett.

— Miért nem ültem le mellé? — kérdezte magától fájdalmasan.

Filó egy párszor elsétált előttük s lopva a leány arcára nézett. Egyszer forrón, szemrehányóan, fájdalmasan összeakadt a tekintetük. Filó megriadva, elkomolyodva tovább-sietett.

Filó egy hét múlva a pályaudvaron találkozott a leánnyal. Cigarette-ért szaladt be a pályaudvar trafikjába. A leány az utikönyvek között keresgélt. Filó komolyan, zavartan nézett a leány felé s a leány hosszan pillantott vissza rá. Megsíványodott és szomorú volt. Kifizetett egy könyvet s a váróterem felé sietett. Filó a perronjegyautomatához ugrott. Idegesen bedobta a pénzt az automatába s a perronjeggyel a leány után sietett. A leány visszaneézett, észrevette, hogy Filó utána siet, meggyorsította a lépéseit. Reszketett, a váróterem ajtajánál érezte, hogy egy picit megszédül, a szíve hevesen vert, az arca tüdött, a könyvet hirtelen kiejtette a kezéből. Ebben a pillanatban lépett ki egy fiatalember a váróteremből. Felvette a leejtett könyvet s udvarias meghajlással odaadta a leánynak. Köszönt s majdnem beleütdött Filóba. A másik pillanatban mosoly derült a szája körül s hangosan rákiáltott Filóra:

— Szervusz! No? Csak nem utazol?

Filó zavartan nézett rá:

— Nem... azaz, hogy... Csak be akartam menni a váróterembe.

De már ment is visszafelé lehangoltan a barátjával.

S amint továbballtak az utcán, komolyan morfondírozott:

— Ha én vettem volna fel a könyvet, akkor talán... Megéreztem volna a mosolyából, a feje biccentéséből, hogy tetszem-e neki... Ha a könyvet én vettem volna fel... De nem én vettem fel...

Szórakozottan lépegetett a barátja mellett s arra gondolt, hogy a leány most ül be va-

lamelyik kocsiba. Most a vonat megindul. Talán soha többé nem látja!

Egy év is eltelt, amikor egyszer egy férfi karján pillantotta meg. A szíve megdöbbant. Fanyar mosoly áradt szét az arcán. Nem is fájt valami különösen neki, legalább így akarta érezni. Hiszen természetes, egészen természetes, ami történt. Mikor az asszony észrevette, könnyedén elpirult, a szemét hirtelen lesütötte, majd lopva újra a Filó arcába pillantott, mintha azt mondta volna:

— Hát látod? Így van ez.

— Persze, persze, — motyogott magában Filó. — Micsoda ostoba álmódor az is volt!

Sokáig bámolt utánuk. Egy-egy kirakat előtt megállt, a férfi beszélt s élénken mutogatta az asszonynak a kirakatban heverő holmikat. Azután eltűntek. Filó lement a propellerállomáshoz, ott üldögélt egy darabig. Nézte a kis hajókat, az idegen embereket, amint ráléptek a hajóhoz vezető dobogóra. Bámolt az ismeretlen arcokat, amelyek közbömbösen meredtek felé. Azután felment a lépcsőn a korzóra. Hideg ősi este volt. Alig lépkedett egy pár ember a korzón. Leült ott ahol egyszer régen őt megpillantotta. S ki ment a pályaudvarra is. Cigarette-ért vett még is, hiszen kellett neki a cigaretták. Majd a kikapott könyv felé vetett egy pillantást.

A lelke körül bőven ömlő fájdalom hullámokba tarajozott fel:

— Hát miért nem jön újra? Csak még egyszer látnám, amint keztyűs keze végigszalad a könyvek között!

Sokszor találkozott azután vele az utcán. Hol az urával ment, hol egyedül. Egyszer úgy látta, elpirult, de nem nézett soha a szemébe. Néha szomorúnak látszott, néha közömbösnek. A színházban néhányszor nevetni is látta. Az ura már kövéredett kissé, nagyon figyelmes volt hozzá. Az asszony valami természetesen bájjal fogadta a figyelmességét. Nem volt szomorú, nem látszott, hogy örülne. Eltelt.

Egyszer egy lépcsőházban találkozott vele. Az asszony egyedül jött le s a bárszékét ünyét összehúzta a nyakán. A fordulónál találkozott s egy pillanatra meghökkenve bámultak egymásra. Filó még érezte is az asszony meleg parfümjét, hallotta, amint megsuhan a selyemszoknyája, azután eltűnt. Utána figyelt. Hallotta még a tompa lépéseit a lépcső szöngyén, azután ennek is vége volt.

Évek teltek el. Filó megnősült. Boldog volt, bált lenni. A felesége csinos asszony volt, s jól, formásan éltek, mint két tiszta, rendezett, becsületes ember. Egyéb nem volt a házassá-

A minisztérium által autorizált Nagyvárad Zsidó Fiuinternátus

felvesz a nyilvánossági ioggal bíró zsidó liceumba, gimnáziumba, kereskedelmi és elemi iskolába járó növendékeket. Elsőrendű kóser ellátás. Mérsékelt árak. A növendékeket az igazgatón kívül 3 szaktanár és 2 pedagógus készíti elő. Minden iskolai és internátusi ügyben felvilágosítással szolgál és komoly érdeklődőknek prospektust küld az igazgatóság. Zongora tanzakát a szak-körökben jól ismert Berger Gyöngyi vezeti a budapesti Zeneakadémia által elfogadott SENN módszer szerint. A tandiák ezen évben mérsékelték. ORADEA—NAGYVÁRAD, Strada Delavrancea (Ritok Zs. utca) 17 szám

Áldozati tánc a román gazdasági rendszer ferdetornya körül...

A FEKETESZESZ ÉS A FALU

Most már nemzetgazdasági tényezővé vált a falut is tápláló feketeszesz

Ezernyi kisüstből vigan bugyog a feketeszesz!...

Arad, augusztus 21.

A szeszmonopólium elkészve felmerült terve korántsem hozta meg azt a fellélegzést, amelyet Argetoianu várt tőle. A helyzet ugyanis egészen egyszerűen minden frázistól mentesen az, hogy Romániában a szeszfőzés terén tökéletes anarchia uralkodik. A feketeszesz már ezernyi kisüstből zuhog elő s a tiltott — illetve adózatlan — szesz már olyan területeket posványosított el, hogy nincs mód, komoly mód s nem pedig kapkodó handabanda, amellyel le lehetne csapolni ezt a mocsarat.

„ROMÁNIA GAZDASÁGI RENDSZERE EGY OLYAN FERDETORONY...”

Alkalmunk volt komoly, abszolút tájékozott szakemberekkel s olyan pénzügyi főtisztviselőkkel beszélgetni, akik nem tartják észszerűnek, hogy névvel nyilatkozzanak.

Az egyik főtisztviselő véleménye eképpen hangzik:

— A monopol tervét — bár egyelőre még csak sejtjük, hogy miképpen gondolták el, — tehát a tervet megvalósítani egyenesen lehetetlen. Egyelőre nem beszélünk arról a káoszról, amely Romániában e téren tombol, nem beszélünk azokról a lehetetlenségekről, amelyek ma már a monopol tervének útját állják, de egyszerűen meg kívánom jelezni, hogy ma már

az államháztartás szempontjából, nemzetgazdasági szempontból lehetetlen a feketeszesz lecsapolása s a monopolium megvalósítása!

Erről van szó: Ma már nem is annyira a gyárakon van a feketeszesztermelés sulypontja, hanem átépült a falura, a kisüstökre. Egyrészt kényelmesebb, könnyebb, olcsóbb, a kisüsti termelés összegyűjtése, másrészt szinte veszélytelen s erre már rájöttek a kereskedők, akik most már a gyárakat угyszólván kikapcsolták.

gukban. Egyszer az Operában szembekerültek egymással a páholyban. Ő is az urával volt. A négy ember ült mereven, illedelmesen, az aranyos, bársonyos kis kalitkában, az emberderdön, parfümös levegőn áthámulva egymásra. Ültek nyugodtan, izgalom nélkül. A Filó felesége is átpillantott diszkrétén, majd egyszerre csak panasz nélkül, valami megenyhült, szelid mosollyal a Filó szemébe tévedt a tekintete, mintha anyásan azt kérdezte volna: — Hát boldog vagy? Jól van. Hát jól van. Sok-sok idő eltelt. Volt hét, hogy majdnem mindennap találkoztak. Most már egész bátran, valami nyugodt, érett ösztöniséggel néztek egymás szemébe. Nem tartoztak egymásnak semmivel.

Filó egyszer egy várakozó autóban az asszonyt pillantotta meg. Az asszony szeme tele volt könnyel. Filó tekintete rámeredt az asszonyra s az asszony arca hirtelen kiengedett belőle, mintha valaki szeliden megsimogatta volna.

Filónak meghalt a kislánya. Az arcát sokáig elárnyékolta a bánat.

— Tudom, — beszélt az asszony szeme, a mikor találkozott vele. A meleg bársonyos tekintete csak néhány pillanatig sugározta be a férfi arcát s ennek szeliden megenyhült a lelke.

Aztán egyszer az asszony eltűnt. Évek teltek el s Filó nem találkozott vele. Sokszor, amikor egyedül maradt a gondolataival s a multja, mint valami rég látott felhő uszott el az emlékegen, hirtelen összeszorult a szíve.

— Talán meg is halt? Legalább a nevét tudtam volna meg! Vagy csak egyszer beszélhettem volna vele!

Aztán érezte, hogy telik az élet. Öregedett. A barátait, ismerőseit lassan eltemette. Egyszer egy este társaságba tévedt, ahol az asszonyt megpillantotta. Igen! Ő volt! Az asszony is megismerte őt. A haja már őszes volt, az arca hervadt, csak a meleg, szelid fény maradt meg a szemében s az alakja volt a régi kellemes, finom mozgással teli. A házi-asszony Filót bemutatta neki.

Csodálkozva néztek egymásra. Olyan különös volt, hogy most beszélniük kell egymással.

— Mit mondjunk egymásnak, susogta az asszony pillantása.

De még is beszéltek, közömbös dolgokról, úgy, mint a többi, akik mellettük zajlottak. Csak a szemük sirt fel néha, panaszosan egymásbasugározva.

Mikor elváltak és érezték, hogy tulajdon-

Ezernyi kisüstből zuhog ma már a feketeszeszfolyam, amelynek partján így, vagy amúgy, földmivesszaládok százai tengetik életüket s profitálják a mindennapit a nagy, sötét folyam egy-egy cseppjéből!

Mindenki tudja ma már, hogy minden földmivesszalád joga van üstöt felállítani. Nos, a dolog egyszerű, a kereskedő strohmannak veszi a gazdát, aki azután a számára fenntartott kedvezményekkel élve: főzi, főzi a feketeszest, a mely szétterjed az országban, elfoglalja a hordókat s megtölti pénzzel a kaszákát. Ezekből a pénzekből jut valami a nyomorral küzdő, fuldokló falusi lakoságnak is...

Ez a rendszer újabb téglá, a romániai gazdasági-rendszer ferdetornyában. Sajaj annak, aki hozzá mer nyulni, Milli-ök usznak a feketeszeszfolyamon? Lehet. De ma már a fuldokló falu kevés profitja is ebből csapódik le s vajjon ki

Nincs olyan erő...

Nem. Ma nincs olyan erő, amely el-tömlötné a feketeszesz forrásait, a nagy káosz olyan helyzetet szült, amelyből nincs kiút — még Argetoianunak sem! A gazdaságpolitikának csufolt kéthálkezes kapkodás megszülte a teljes anarchiát.

Röviden ismerni kell mindazt, ami már a szeszfronton történt. Kezdetben, az impérium átvétele után még megvoltak a központi főzdek s főképpen a ki-próbált fináncgárda. Később már lehetett otthon is főzni, de az üstök le voltak pecsételve s csak bizonyos mennyiségűnél megállapított időre voltak fel-nyitva s a főzött szeszt azonnal, pausál-ban megadóztatták. Ekkor készült az egyetlen racionális terv, a liberálisok 10 éves terve, amely azonban csak terv maradt. A liberálisok 10 év alatt akartak áttérni egyrészt a gyümölcseszszterme-

képpen valamit kellene mondani egymásnak. Valamit, ami hátralevő életüket fájdalmas melegséggel árasztja el.

Később Filó megismerkedett az asszony urával is. Meghívták s Filó összebarátkozott a férfivel.

Egyszer ebéd után az asszony ura egy fényképet hozott elő s Filó elé tartotta.

— Nézd! Ilyen volt a feleségem lánykorában. Dehát, mikor ezt a képet csináltatták, én még nem is ismertem.

Filó elsápadt. Szomorúan kezébe vette az arcképet. Abban a ruhában, abban a kalapban volt levéve az asszony, ahogy ő legelőször megpillantotta, akkor, amikor a mámoros tavaszi zápor után a kapu alól elibelibent.

A férj gyújtót rántott végig a gyújtótartón s amint a szivarra gyújtott, csak úgy a szivar mellől mondta:

— Ugy-e, helyre lány volt? Meghiszem azt. Szeretem is. És ő is szeretett engem.

Füstcsomót fújt ki a száján, kivette Filó kezéből a képet s rábámulva, elmélázó mosollyal mondta:

— Ha a régi szép időkre gondolok, csak ezt a képet nézem.

Szeliden mosolyogva, egy picit a fejét föl-emelve, folytatta tovább:

— Pedig hát akkor... Még akkor az enyém sem volt... Ki tudja, hol kalandozott a lelke?

— Hát persze, — szólt halkan Filó s a fejét lehajította.

Az asszony lépett be. Az arcképre pillantott s hirtelen a Filó szemébe sikkolt a tekintete.

A telefon csengője megcsendült, a férjet a telefonhoz hívták. Az asszony leült, nyugodtan, szeliden pillantott Filóra. Egy nagy ablak nyíva volt s az ablakon a rügyező orgonabokrok felett ragyogó kék ég mosolygott be a szobába. A felhők játékosan szárnyaltak el a fák felett. Olyan mámoros, biztató, öröme gerjesztő volt az élet, mint akkor régen.

Filó sóhajtott, felkapta az arcképet s hevesen az ajkához szorította. Aztán lassan leeresztette az asztalra. Az asszony felállt. Mintha semmit sem látott volna. Az ablakhoz lépett s a függönyöket még jobban szétártta. A keze remegett a függöny zsinórján, amint fájdalmasan maga elé susogta:

— Késő!

S a tekintete szomorúan egy hófehér felhőre tévedt, mely boldogan, szabadon uszott tova.

meri vállalni a rizikót, hogy az állami jövedelmek megmentése nevében az utolsó falat kenyert is elrángassa a paraszti lakosság szája elől?

A monopolium terve azonban már azért is túlhaladott álláspont, mert vajjon ki merné ma megkockáztatni az üstök elkobzását? Ugyanis a monopolium — az eddigi tervek s egyáltalán az egyetlen számításba jöhető elképzelés szerint, — a háború alatt bevezetett központi szeszfőzdeket állítaná vissza, vagyis minden üstöt be kell szolgáltatni a központi főzdebe s a földmivesszalád ott kell, nie s a kész szeszt nyomban megveszi az állam. Mármint — ha egyáltalán, legalább elvben keresztülvihető lenne, ki mer hozzányulni a parasztok üstjéhez, ki meri a végsőkig feszült hangulatot a falun, a végsőkig feszíteni? Mert a csendőri razziák s elkobzások csak erre vezetnének! A falu ellentállna s a szesz fellobbantana a parasztsá!

létre úgy, hogy a gabonaszeszgyárak kontingensét 10 éven keresztül 10 százalékkal csökkentették volna, másrészt a 10-ik évben a monopoliumra. A terv, mint mondtuk, csak terv maradt, jött Garoflid s a 10 éves programot egyetlen törvénnyel „megvalósította”. Talán ez sem lett volna végzetes baj, csak hogy...

Csak hogy Garoflid már mellőzte a fináncgárdát s bevezette a megvesztegethető, vagy ha jobban tetszik „ki-játszható” ellenőr-rendszert... Az üstök már nem voltak lepecsételve, mindenki kaphatott üstöt s a fejadag, 60 liter adómentessé lett, vagyis minden családtag után állandóan 60 liter adózatlan szesz állhat a pincében, ami a feketeszesz egyik főerőssége. Azután csak be kell jelenteni, hogy főzni akarok, meg a végén, hogy „ennyit főztem”, „pofára megy” itt a dolog: mindent elhisznek s annyit lehet csálni, amennyi tetszik, mert az adózás csak az eladásnál történik meg. Ezernyi literek bugyognak elő a falusi házakból s csak akkor adóznak, ha bejelentik az eladást!...

Korrupció! Korrupció!

S mindent betetéz a korrupció. Még nem tudni, a monopolitörvény intézkedik-e a fináncgárdák felállításáról, de tény az, hogy „fejétől bűdösödik” a hal s a mai tipikusan balkáni ellenőrzőrendszer ellen hiába tiltakozott Erdély végkimerülésig, a Regát ragaszkodott ehhez, amin nem is szabad csodálkoznunk, azaz, hogy a mai rendszer a korrupció melegágya.

Olyankor, amikor kiderül, egy-egy feketeszesz ügy, a pénzügyi tisztviselők egész kis hadseregéről derül ki, hogy bűnös volt, vagy legalább is bűnös módon hanyag. De még senki sem csuzzott el komolyan azok közül, akik a kulisz-szák mögött csapolják a feketehordókat s különösen nem robban még fel az a rakéta, mely a Regát sötét feketeszesz-örvényeire rávilágítana!

*

Végül is: Argetoianu kegyelmes ur megüzente a harcot a — szélmalomoknak. A szélmalomoknak, amelyeket ma már a korrupció passzátszelei mellett a nyomorgó falu sóhajtásai hajtanak!

Balla Károly

Bájos gyermeke...

...valóságos vagyont szerezhet Önnek, ha érdekes képet készít róla és résztvesz azzal a nemzetközi Kodak-versenyben. Ne feledje el: az egész világon 16.000.000 lei díj van kifizetve. A román jury tagjai: Popovici Lili művésznő, Sadoveanu J. M. író, Minulescu Jon író és Grant P. festő.

A román versenyzők között 37 díjat osztunk ki — és a 6 első díj nyertese résztvesz a genfi nemzetközi versenyben. Kérje a fényképészeti szaküzletben a füzetet, amelyből megtudhatja e verseny minden részletes feltételét, vagy írjon azért a romániai versenyirodának.

KODAK
NEMZETKÖZI AMATORFÉNYKÉP-
VERSENY

MÁJUS 1 — AUGUSZTUS 3

Versenyszabályokért írjon a romániai versenyirodának.
KODAK, Strada Edgar Quinet 6, Bukarest.

Rádióműsor

AUGUSZTUS 23, VASARNAP.

BUKAREST. 11.15: Gyermekóra, 11.30: Valóságos olvasmány, 11.45: Egyházi kar, 12: Rádiózenekar, 13.30: Hírek, időjelzés, 17: Falusiak órája, 18: Könnyű és román zene, 19.10: Szavaltat, 19.25: Sibiceanu-zenekar, 20: Rádióegyetem, 21: Rádiózenekar, 21.30: Előadás, 21.45: Bodisteanu csembálóművész játéka, 22.15: Rádiózenekar: Balletrészletek, román egyveleg. — BUDAPEST. 9: Hírek, kozmetika, 10: Református istentisztelet, Prédikál: Ravasz László püspök, 11.15: A dorogi bányatemplom felszentelési ünnepélye, Szentbeszédet mond Serédi Justinian hercegprímás, Utána: Időjelzés, időjárásjelentés, majd a Mándits szalónzenekar hangversenye, Szünet alatt rádiókrónika, 14: Gramofonhangverseny, 15: A Rádióélet gyermekjátékszórója, (Harsányi Gizi.) 15.30: Horn: A gyümölcsfaalanyok fontossága, Ez idő alatt a telefonhírmondóban gramofonhangverseny, 16.15: Cigányzene, 17.20: A hollófürtű kedves, Kárpáti Aurél felolvasása, 17.45: Az 1. sz. honv. gyalogezred zenekarának hangversenye, 19: Helyes magyarság — magyar helyesírás, Halász Gyula előadása, 19.40: Sport- és löversenyeredmények, 20: Kazinczy emlékest, Utána: Rádics zenekarának hangversenye.

AUGUSZTUS 24, HÉTFŐ.

BUKAREST. 13: Gramofon, 13.30: Időjelzés, 18: Rádiózenekar, 19: Időjelzés, hírek, zene, 20.20: Gramofon, 21: Kamarazene a rádió-négyes előadásában, 21.30: Előadás, 21.45: Costello szavalóművész félórása, 22.15: Jora Michel és Andrico Michel zongoraművészek hangversenye, 22.45: Hírek, — BUDAPEST. 9.15: Az orsz. póstás-zenekar hangversenye, 9.30: Hírek, 9.45: A hangverseny folytatása, 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat, 12: Déli harangszó, időjárás, 12.05: A rádió házikvartettjének hangversenye, 12.25: Hírek, 12.35: A hangverseny folytatása, 14.45: Hírek, élelmiszerárak, árfolyamhírek, 16: Asszonyok tanácsadója, (Arányi Mária.) 16.45: Pontos időjelzés, hírek, 17: Boross Elemér novellája, 17.20: A m. kir. államrendőrség zenekara fuvóegyüttesének hangversenye, 18.30: Rádióamatőrpósta, 19: Magyar és cigányzenekara hangversenye, 20: Magyar operetttrészek (Lábass Juci, Szedő Miklós és a városi színház zenekara), 21.30: Hírek, 21.45: Floritz v. Reuter hegedűhangversenye, Utána: Bura és cigányzenekara és Szabó Guy jazz-zenekarának hangversenye.

AUGUSZTUS 25., KEDD.

BUKAREST. 13: Gramofon, 13.30: Hírek, 13.30: Gramofon, 18: Dumitrescu-zenekar, 19: Hírek, 19.10: Dumitrescu-zenekar, 20: Rádióegyetem, 20.20: Rádiózenekar, 21.30: Előadás, 21.45: Babici Lydia énekesnő dalai, 22.45: Hírek, — BUDAPEST. 9.15: A 2. honvédezered zenekarának a hangversenye, 9.30: Hírek, 9.45: A hangverseny folytatása, 12: Déli harangszó, 12.05: Hangverseny, Énekel: Somogyi Zsigmondné, gordonkán játszik: Radó Magda, 12.25: Hírek, 12.35: A hangverseny folytatása, 14.45: Hírek, 15.30: A Tündérvásár mese-órása, 16.45: Hírek, 17: Vértess József dr. előadása: Semmi sem új a nap alatt, 17.30: Magyar nóták, Rigó Jancsi és Orbán Sándor cigányzenekarával, 18.30: Mándits szalónzenekara hangversenye, 19.30: A Rádióélet félórása, 20: A m. kir. opera tagjaiból alakult zenekar hangversenye, Szünet alatt hírek, cigányzene.

AUGUSZTUS 26., SZERDA.

BUKAREST. 13: Gramofon, 13.30: Hírek, 18: Rádiózenekar: Könnyű és román zene, 20: Rádióegyetem, 20.20: Gramofon, 21: Pessione hárfaművész játéka, 21.30: Előadás, 21.45: Koganoff hegedűművész játéka, 22.15: Jianu fuvalaművész hangversenye, 22.45: Hírek, — BUDAPEST. 9.15: Hangverseny (Sponerné ének, Kepes Erzsébet zongora, Szentiványiné hegedű), 9.30: Hírek, 9.45: A hangverseny folytatása, 12: Déli harangszó, Időjelzés, 12.05: A városi színház férfikvartettjének hangversenye, 12.25: Hírek, 12.35: A hangverseny folytatása, 14.45: Hírek, 16: Divatcsevegés, 17: A közlekedési balesetek megelőzése, (Czeglédy Károly előadása), 17.30: Hangverseny, (Molnár Alice hegedű, Strauszky Aranka ének és Schwalb Miklós zongora), 18.45: Színielőadás a stúdióból, Majd: a budapesti koncert-szalónzenekar hangversenye.

AUGUSZTUS 27., CSÜTÖRTÖK.

BUKAREST. 13: Gramofon, 18: Táncczene a Lydomecencéből, Közben időjelzés, hírek, 20: Rádióegyetem, 20.20: Gramofon, 21: Szimfonikus zene a rádiózenekar előadásában, 21.30: Előadás, 21.45: Niculescu—Basse operaénekes áriaestje, 22.15: A rádiózenekar szimfonikus hangversenye, 22.45: Hírek, — BUDAPEST. 9.15: A Weidinger szalónzenekar hangversenye, 9.30: Hírek, 9.45: A hangverseny folytatása, 12: Déli harangszó, 12.05: Cigányzene, 12.25: Hírek, 12.35: Cigányzene folytatása, 14.45: Hírek, 16: A magyar cserkészszövetség műsoros előadása, 16.45: Időjelzés, hírek, 17: Humoreszk, Irtá és felolvasa: Matolcsy Károly, 17.25: Az 1. sz. honvédezenekar hangversenye, 18.40: Csathó Kálmán felolvasása, 19.10: Hárfaeest, (Kelemen Erzsébet ének, Berend Endre hegedű, Revere Gyula hárfá és Frisch Antal

A FORD-karaván

amely az egész országot bejárja, kizárólag a világhírű „Firestone Gum Dipped” gummival van felszerelve.

A tény, hogy a világ legnagyobb automobilgyára a Firestone gummiköpenyeket használja és ajánlja, kiválóságuknak és ellentállóképességüknek legjobb bizonyítéka.

Ezen kiváló márka mindenütt előnyben részesül!

Firestone

gordonka.) 20.15: Magyar nóták, Járossy és Kondor szerzeményei, 21.20: Stefániai Imre és Zathureczky Ede szónátáestje, Utána: Mándits szalónzenekar hangversenye.

AUGUSZTUS 28., PÉNTEK.

BUKAREST. 13: Gramofon, 13.30: Hírek, 18: Motcoi-zenekar, 19: Hírek, 19.10: Motcoi-zenekar, 20: Rádióegyetem, 21: Színház, 21.40: Stefanovici G. operaénekes hangversenye, 22.15: Cotrus zongoraművész hangversenye, 22.45: Hírek, — BUDAPEST. 9.15: A 2. honv. gyalogezred zenekarának hangversenye, 9.30: Hírek, 12: Déli harangszó, 12.05: Eugen Stepat orosz balalajka zenekarának hangversenye, 12.25: Hírek, 12.35: A hangverseny folytatása, 16: Kovácsnay Erzsébet mesél a gyermeknek, 17: Az alumínium, dr. Bém László értekezése, 17.35: Az első budapesti citerakör hangversenye, 18.35: Hangverseny, (Hoór-Tenys Erzsébet ének, Lénárt Klári hegedű, Somló József ének), 20: Cigányzene, 21: A salzburgi ünnepi játékok keretében a bécsi filharmónikusok Mozart-hangversenye Salzburgból, 23.15: Cigányzene.

AUGUSZTUS 29., SZOMBAT.

BUKAREST. 13: Gramofon, 13.30: Hírek, 13.30: Gramofon, 18: Sibiceanu-zenekar, 19: Hírek, 19.10: Sibiceanu-zenekar, 20: Rádióegyetem, 20.20: Gramofon, 21: Opera, Szünetben hírek, — BUDAPEST. 9.15: A rádió házikvartettjének hangversenye, 9.30: Hírek, 9.45: A hangverseny folytatása, 12: Déli harangszó, 12.05: Szalónzenekari hangverseny, 12.25: Hírek, 12.30: A hangverseny folytatása, 14.45: Hírek, 15.30: Felvétel és beiratkozás az egyetemekre, Nagy Iván dr. előadása, 16.15: Móricz Pál: Arany János tűzhelye mellől, 17: Haller Jenő: Erzsébet, meg a vak sors, 17.30: Cigányzene, 19.45: Színelőadás a stúdióból, 21.55: Dalok és chansónok, Előadja: Kökény Ilona, Utána: másfél óra könnyű zene.

Szerkesztői üzenetek

083.006. sz. előfizető. Az Erdélyi Irodalmi Társaságnak írhat a kolozsvári unitárius kollegiumba, vagy pedig titkárának, Nyirő József írónak, Racosul de Jos.

L. Ö. Budapest, Múzeum-körút 6.

Volt magyar tisztviselő. Minthogy a magyar parlamenti csoport címe ismeretes, (Bukarest, Str. Transilvaniei 6.) és az is köztudomású, hogy Hegedűs Nándor képviselő Nagyváradon lakik, (Nagyvárad című lap szerkesztősége), legjobb, ha tervezetét, melyben több figyelemreméltó momentum van, direkt ezeknek küldi meg.

Régi hűséges előfizető. Bármennyire szeretnénk megmosni nyilvánosan annak a részeges orvosnak a fejét, aki ittas állapotban autójával gyermeket és anyát gázol, s akit reggel autójával az árokból szednek fel, mert oda éjjel részegen befordult, mindaddig nem tehetjük, amíg a panaszlók a nevüket nem közlik, s adataikat tanukkal is igazolják. — Egyébként a községek lakosainak jogukban áll a vármegye tisztifőorvosánál panaszt tenni a hivatása ellen vétkező körorvos ellen.

H. I. dr. Atadtuk Tomcsa Sándor urnak, a ki nemcsak pompásan ír, de pompásan rajzol is. Ő majd megírja, hogy vállalja-e a rajzot.

F. I. Az új cégtörvény nem tesz kivételt, hogy egy, vagy száz alkalmazott van-e, be

kell jegyeztetni a kereskedelmi- és iparkamarába.

V. S. Egy négyzetméter elsőosztályú 10 pengő 50, II. osztályú 9 pengő 50, beviteli illeték száz kilogrammonként 12 aranykorona.

Sch. Corpin. Csalásnak nem nevezhető, csak engedély nélküli árusítás, drága részletekben.

500, Nagybánya. Az 1875. évi törvény 37. szakasz, 25. paragrafusa mérvadó, Pénztári főkönyv, forgalmi napló.

452.452. sz. előfizető. Olasz vöröskereszt sorsjegyei közül csak a 10.201. számú huzták ki a törlesztéses huzáson, 25, vagy 40 lira nyereménnyel. Beváltási hely, több olasz városon és Párison kívül, Bécs, Budapest. Az utolsó huzás 1937. február 1.

H. G. Edison Alva Tamás: Orange. New-Jerse. (U. S. A.)

Sz. L. Edes atyjának az új cégtörvény értelmében be kell jegyeztetnie vendéglőjét a kereskedelmi- és iparkamarába.

M. L. Igen, be kell jegyeztetni az illetékes kereskedelmi- és iparkamaránál.

K. M. Szegényalapon sem adnak ingyen szállítást.

T. Ö. Olasz vöröskereszt sorsjegyei nem nyertek.

G. A. Ha kereskedést folytat, vagy közvetítést űz, az új cégtörvény szerint be kell magát újra jegyeztetnie.

Hírek

— Vitriolos családi dráma. Lugosi tudósítónk jelenti: Végzetes kimenetelű családi dráma játszódott le Lugoson. Évek óta élt vadházasságban özvegy Dudás Györgyné nevű tehetős asszony. Ladányi András szapárfalvai illetőségű földművessel. A vadházastársak között az utóbbi időben napirenden voltak a családi perpatvarok és hangos veszekedések, mert Ladányi, aki megrögzött munkakerülő, állandóan részegeskedett. Az állandóan csak a korcsmákat járó ember az együttélés éveit alatt teljesen koldussá tette vadházastársát, akinek tekintélyes ingatlanai egymásután cseréltek gazdát. Miután legutóbb már pénzre tették az asszony hat hold földjét is és többé nem volt már eladni és értékesíteni való, Ladányi faképnél hagyta az élettársát és más asszony után nézett. Ez a körülmény annyira elkésérítette a vagyoniilag teljesen tönkretett asszonyt, hogy bosszút esküdött Ladányi ellen. Nagy mennyiségű vitriolt szerzett és lesbe állva, kivárta az ember érkezését, akinek az egész üveg tartalmát az arcába öntötte. A maró mérge a részeges embernek mindkét szemét kiégte. Ladányit rendkívül súlyos sérüléseivel kórházba szállították, a szerencsétlen asszonyt pedig letartóztatták.

— 7 ÉV OTÁNEM VOLT ESŐ LORCA SPANYOL TARTOMÁNYBAN. Párisból jelentik: A Daily Telegraph madridi jelentése szerint a spanyolországi Lorca-tartományban hét év óta nem esett eső. Három esztendő óta a tartományban semmi termés sem volt. A tartományt mintegy 300 kilométer hosszú csatornahálózat szövi át, amely azonban teljesen kiszáradt. A Castril és Guardal-folyókák, amelyek a vidéken haladnak át, szintén csaknem teljesen kiszáradtak. Három év alatt a vidéket 30.000 ember hagyta el.

— Kitüntetett torjai gyárosok. Tudósítónk jelenti: Károly király a kereskedelmi és iparügyi miniszter előterjesztésére: Tompa Sándor, Tompa Lajos, Tompa Ferenc és Tompa Mihály torjai cserépedénygyárosokat a romániai kerámiai iparfejlesztése körül szerzett érdemeikért a Román Korona Rend lovagi keresztjével tüntette ki.

— Újabb hamispénzt hoztak forgalomba Krassó-megyében. Oravicabányai tudósítónk jelenti: Az utóbbi hetek folyamán Krassó-megye területén ismeretlen tettesek újból nagy mennyiségű hamis ércpénzt hoztak forgalomba, a melyekkel elárasztották a különböző piacokat. A forgalombahozott hamisítványok Károly-fejes 20 lejes ércpénzek, melyek annyira ügyes kivitelűek, hogy első tekintetre alig lehet őket a valódiaktól megkülönböztetni. A nyomozó hatóságok széleskörű vizsgálatot tettek folyamatba, hogy a hamis pénz előállításának és forgalombahozóinak nyomára jussanak, eddig azonban a nyomozás még nem vezetett eredményre.

— NE FELEJTSE EL, hogy mindenféle divatlapokban óriási választékot talál a Brassói Lapok könyvosztályában. (Női- és férfi-divatlapok, speciális kapát és gyermeklapok, fehérnemű, kalap, vételkötelezettség nélkül megtekinthetők.) Vidékre ingyen jegyzék és gyors postai szállítás.

— Már a kriptaköveket is ellopják a temetőből. Piskiről jelentik: Az Argentiniából hazatért milliomos Holczer Adolf tragikus körülmények között elhunyt egyetlen leánya részére, — akinek tragédiájáról annak idején a B. L. külön cikkben számolt be, — a piskii temetőben díszes sírboltot épített. A kriptá faragott kövekből készül s a munkálatok mintegy felerészben már elkészültek, a mikor egyik reggel azt a kellemetlen felfedezést tették, hogy a legdíszesebben kifaragott kövekből mintegy kétezer lej értékű az éjszaka folyamán ismeretlen tettesek elloptak. Közrekerítésükre a hatóság bevezette a nyomozást.

Olvassa végig

lapunk bármelyik számát s győződjék meg személyesen arról, hogy valóban az ország legjobb magyar napilapja a „Brassói Lapok”. — Belső szerkesztőségét a legkitünőbb magyar újságírók alkotják, hírszolgálatát a legfrissebb s a legmegbízhatóbb, külső tudósítógárdája elsőrangú s végül: a világ nagy metropolisaiból neves publicisták tudósítják. — Független s így minden sorával csak az összmagyarság és az emberi haladás ügyét szolgálja. — Kétségtelen, hogy ezt a lapot Önnek is mindennap rendszeresen kell olvasnia, amit a legcélszerűbben úgy érhet el, ha előfizetésben rendeli meg. Ez egyben megtakarítást is jelent, mert

a Brassói Lapok előfizetési árai:

1 óra 100, 1/4 évre 300, félre 600, egyévre 1200 lej.

— Vasuti összeütközés öt sebesülttel. Resicabányai tudósítónk jelenti: Csaknem katasztrófális kimenetelű vasuti karambol történt Román-Resicza vasuti állomásának tolatási területén a CFR fűtőház közelében. Egy az állomásról kifutó tolató mozdony teljes sebességgel nekirohant egy másik lokomotivnak, a melyen ötven voltak. Az összeütközés olyan erős volt, hogy az egyik lokomotív teljesen összetört, a másik pedig súlyosan megrongálódott. A karambol következtében az egyik lokomotívon tartózkodó mind az öt ember megsebesült, de sérüléseik nem életveszélyesek. Csodálatosképpen a karambol okozó lokomotív mozdonyvezetőjének semmi baja sem történt. A vizsgálat megállapítása szerint a csaknem tragikus végződésű összeütközést hibás váltóállítás idézte elő. A kár vasuti anyagokban igen nagy.

Mai korkép

Amire a nyugdíjtanulási hadiokkant támaszkodhatik...

— Működnek a tolvajok, betörők és utonállók Resicabányán. Resicabányai tudósítónk jelenti: Az egyre jobban fokozódó munkanélküliség és nyomorúság következtében a városban szinte napirenden vannak a kisebb-nagyobb lopások és betörések. Tegnapelőtt a gyárüzemi anyagraktárában tetten értek egy Traia György nevű gyári munkást, a mint a magazinból ellopott értékes anyagokat akarta kicsempészni. Letartóztatták és átadták az ügyészségnek. Özvegy Puscaru Jánosné lakásán pedig ismeretlen tettesek követtek el betörést s nagyobb értékű ruhaneműt és jelentékeny összegű pénzt zsákmányoltak. A rendőrség a tetteseket nyomozza. Kestner György resiczai lakost, aki két barátjával kiránduláson volt, Ferencfalva és Wolsberg között, Resicza közelében, rablók támadták meg az uton, akik mellnek szegezett revolverrel a három védtelen embert feltartóztatták és zsebeiket kikutatva, minden pénzkészletükből és értéktárgyaikból kifosztották. A rablók azután riasztó lövést adtak le a levegőbe s áldozataikat utnak eresztve, ők maguk eltűntek a környező erdőségekben. A vakmerő banditák kézrekerítése érdekében az egész környék csendőrsége nagy apparátussal nyomoz.

— FALKÖLTÉSZET. Egyik brassói ház faláról másoltuk le az alábbi tanulságos versikéket:

Ki borraról, dalról, nőről lemondott,
Nem láttam annál nagyobb boldogot!

Néhány nap múlva új felírás ékeskedett a fenti sorok alatt. Nem tudni, ki lehetett a tettes. Zengő rímekben cáfolta meg az ismeretlen falköltő egyéni véleményét:

Izlettél volna csak meg boromat,
S láttad volna nőmmel soromat,
Tanított volna csak ő a dalra:
Bizony, egyebet firkálnál falra!

— Egyetlen magyar tagja sincs az oravicabányai interimbizottságnak. Oravicabányai tudósítónk jelenti: Oravicabánya város tanácsát, amely a politikai hajszának áldozatul esett, dr. Rusmir Illés polgármester eltávolítása után a kisebbségi Winkelhoffer Károly helyettes polgármester vezetésével működött a legutóbbi időkig, a belügyminiszter feloszlatta és a napokban interimár bizottságot nevezett ki a város élére, amelynek azonban egyetlenegy magyar tagja sincsen. Az interimárbizottság elnöke dr. Novacovici Emil, tagjai pedig Lazar Alexandru kereskedő, Epure Titus mérnök, Jumanca Mihály iparos, Panisca Iana Illés földműves, Micla Timoteus földműves és Sittner Adolf műépítész. A magyar-mentes interimár bizottság kinevezése az oravicai városi és a megyei magyarság körében annál nagyobb elégedetlenséget okozott, mert ezek szerint sem Szörény, sem Krassó megye egyetlenegy városi és megyei tanácsában sem kapott helyet és képviselést a teljes mértékben el-mellőzött magyarság.

— Bánsági hírek. Bánsági tudósítónk jelenti: Rejtélyes körülmények között követett el öngyilkosságot Fikátár községben egy színészi csendőr, Cohan János. Az életunt csendőr szolgálati fegyverével fölbeltette magát s mire a fegyverdörrenésre elősiető emberek segítséget nyújthattak volna, már meghalt. A traikus végetért csendőr öngyilkosságának okait sötét homály borítja, mert semmiféle írást nem hagyott maga után, amiből életútjának okait meg lehetne állapítani. — Végzetes szerencsétlenségnek esett áldozatul cséplés közben Szakálháza község határában egy Lauer Mátyás nevű 20 éves fiatal legény. Lauer bravuroskodni akart az etetésnél, hogy minél több kicséplendő kalászos gabonát gyümöcszöljön bele a gép torkába. Az etető azonban a szerencsétlen fiatal embernek mindkét karját többől kiszakította, úgy, hogy karjait vállig amputálni kellett.

— EGY GYERMEKCSINY BORZALMAS KÖVETKEZMÉNYEI. Az edzett olvasó szemei tünny egykedvűséggel siklanak át napjainkban az újságok öngyilkossági híreire, mert mindenki meg van győződve arról, hogy az életuntak kezébe sablonos indítók taszítja a kötelet, fegyvert, vagy mérgeppoharat. Pénztelenség? Reménytelen szerelem? Lélektér? ... nem kérem, ezek nem érdemelnek különösebb figyelmet. Ezeket már kiömlől tudja minden olvasó.

Tipikusan mai tragédiát közölt a napokban hírei között egy népszerű külföldi újság, amely merőben különbözik a tucatöngyilkosságtól.

Egy eldugott kis sziléziai falun átrobozó autót köpöl dobált meg egy tizenkét éves parasztsuhanc. A kö szétzúzta az autót védőüvegét s a szertepattanó üvegszilánkok mindkét szemére megakították a soffort, aki ezáltal egész életére munkaképességét veszítette. A lúrkó csinyjéért persze apjának kellett hátát tartania, akit a törvény havi 200 márka kártérítés fizetésére ítél, kis birtokára, — biztonság kedvéért, — be is kebelezte a súlyos járadékot. A kevés föld, de sok gyermekű parasztagadát annyira elkésérítette az ítélet, hogy felakasztotta magát.

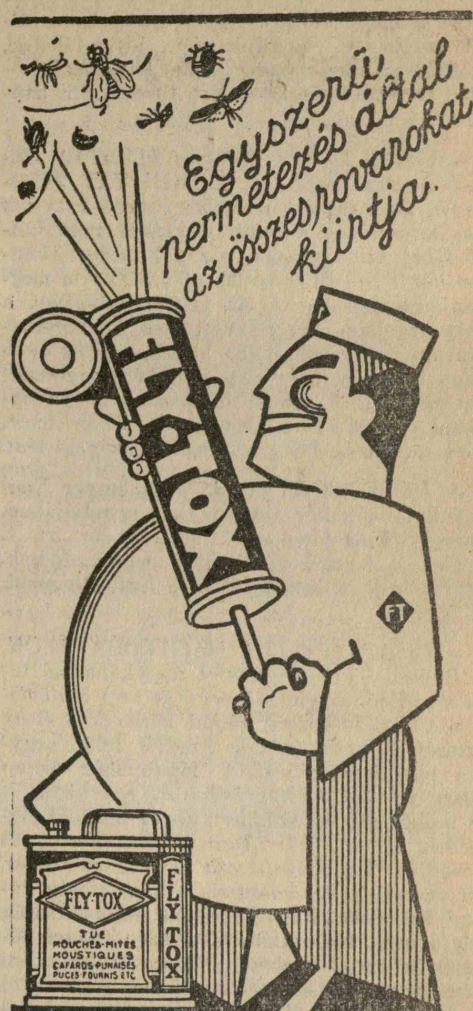
Ez a gyermeklélek kusza szövevényéből kihajtott csinytevés egy apa öngyilkosságát s egy család összeroppanását okozta.

A rossz buzaár mellett kielégítő bevétel csakis

PORZOL

porpácolás révén érhet el. Vetőmagot takarít meg. Többet termel. Elkerüli a szárazságban való csirázás veszélyét. Tetemes árleszállítás.

Kapható: Hangya Központ, Dr. Szentiványi Árpád, Str. Regina Maria 19. — Arad: Mezőgazdák Kereskedelmi R. T., Str. M. Stănescu 2. — Baia-Mare: Haracek Vilmos Utóda. — Carei-Mare: Sztruhár és Mandl. — Cluj: „Agrotechnika”, Cal. Reg. Ferdinand 8. Schieb et Co., Piata Mihai Viteazul 40. — Dej: Szamosmegyei Gazdasági Egyesület. — Gherla: Flórián Jakab utódja. — Huedin: Bodor László gyógyszerész. — Ludosul de Mures: Gál Zoltán. — Marghita: Glück Aron és Fia. — Oradea-Mare: Takarékság Szövetkezet, Piata Unirii 3. Fenyő Odón, Str. Aurel Vlaicu 53. Gazdasági Egyesület, Str. Gen. Berthelot 8. — Satu-Mare: S. A. al Agriculturilor, Str. Regina Maria 17. Hangya Transzító Raktár. — Sft. Gheorghe: Hangya Transzító Raktár, Saturnus Kereskedelmi Vállalat. — Sighetul-Marmatiei: Drogeria „Illusion”, Darvay Béla. — Sighisoara: J. L. et A. Hesshaimer. — Simleu-Silvaniei: M. Schwarz, Brand József vezérigazgató. — Tasnad: Schwarz S. — Tg. Mures: Dávid János gyógyszerész, Hangya Transzító Raktár. Timisoara: Karner Ede r. t., Str. Bratianu 12. — Geakrayer S. P. A., Str. Timotei Cipariu 5. — Turda: Polónyi Sándor. — Valea lui Mihai: Grósz Lajos. — Zalău: Dr. Bikfalvy István, Kincses et Erdey és minden szaküzletben. — Vezérképviselet: Frederic Spodheim et Co., Bucuresti, Bdul. Elisabeta 55.

FLY-TOX

Kapható: Gyógyszertárakban, droguériákban, illatszertárakban, stb.
Főlerakat:
Str. Plantelor 26, Tel. 342/93. București.

TUSNÁDFÜRDŐN, vasárnap, 1931 augusztus 23-án

NAGY SPORT-ÜNNEPÉLY

1. Sandolinverseny. 2. Csónakverseny. 3. Kacsavadászat. 4. Ping-pong verseny. 5. Szünet: Ebéd a Csukásvendéglő teraszán. 6. Zsákfutás. 7. Skiverkeny a tavon. 8. Pincér-futóverseny tállakkal a kézben.

Ester: Velencei-éj, tűzijátékkal a Csukás-ón, s a kiviláglott csónakokon és a vendéglő nagyszertien parketozott szalonjában nagy

TANC-VERSENY.

Nyugodtan aludni

csak az tud, ki pénzét a mai bizonytalan időben és gazdasági krízisben **aranyjára** fekteti be, amely 12% kamatot hoz és ezen kamatot, valamint a tőkét több mint 1000 bel- és külföldi bank **arany**-dollárban, lejben, angol fontban, svájci frankban, német márkában garantálja és fizeti.

Közelebbi fevilágosítással szolgál
GERMANIA, A. G. Timişoara, IV. Str. Bonnaz 15.

Amortizációs kölcsönök

városi házakra lej értékben, 10—40 évi időtartamra folyósítatunk.
Kolozsvári Népbank és Zálog Hitelintézet R. T.
Szép-uca 1. S z g

Állandó megélhetés!

FIGYELEM! Magánnevökörrrel rendelkező ügynökök (kezdők is) ajánlatokat a lap brassói kiadóhivatalába küldjenek 2167. szám alá.

Indítás: csak **VARTA** akkumulátorral biztos!

★ **JOGOS ÖNVÉDELEM**, ha Schneider Józsa irászakértő grafológiai íráselemzése által megismeri hozzátartozói, jövődöbelje, üzletlása, alkalmazottja, stb. karakterét. — Analízis 60, 100 és 150 lejért. Brassó, Str. Brutarilor 4.

— **VIHAR MIATT MEGSZAKITOTTA UTJÁT A BUKAREST—LONDON TÁV PÍLÓTÁJA**, Bukarestből jelentik: Szerda este két utas kíséretében elindult a Pipera repülőtéről Oculeanu hadnagy, aki a Bukarest—London közötti távot leszállás nélkül akarta megtenni. Londonban várták is a repülőgépet, amely azonban nem érkezett meg. Csehországban ugyanis viharzónába került a gép s Oculeanu hadnagy kénytelen volt kényszerleszállást végezni. A román fővárosban megnyugvással fogadták a kényszerleszállás híreit, attól tartottak, hogy szerencsétlenség történt.

★ **HEGEDÜKTATÁS**. Weinberger Emil hegedűművész és pedagógus sztúdiójában, Brassó, Kolostor-utca 7. (Európa-udvar), I. emelet, a beiratkozások már megkezdődtek. Hegedűórák, a kezdő főtől a legtökéletesebb kiképzésig.

— **CISAR ÉRSEK A NAGYKÖHÁVASON**. A Brassói Turistaegyesület nagyköhavasai turistaszállójának előkelő vendége volt csütörtökön. Cisar, bukaresti római katolikus érsek érkezett fel oda, gyalog Predeal felől, negyven pap kíséretében. A főpap még aznap vissza is tért. A Nagyköhavas egyébként is az utóbbi időben számos kül- és belföldi előkelőség kereste fel: Brancoveanu herceg és családja, Lapedatu, volt pénzügyminiszter, Nicoreanu, Chile délamerikai köztársaság angliai konzulja, Nievelt holland hajózársaság tulajdonosa, kik családjukkal három hetet töltöttek a turistaházban, Moldovan bukaresti egyetemi tanár, Man Palaeet bukaresti angol követ, P. F. Powell, Horace Powell angol katonai atachék, Grigori ezredes, a predealai vadászrezd parancsnoka. Több napon át időzött fenn a bukaresti testnevelő főiskola 36 növendéke, Teacă kapitány vezetése alatt, a hőltővényi tornaegylet 60 tagja, gróf dr. Logotheti Oreszt, az EKE elnöke, dr. Theil szerkesztő, Servatius Lajos nyug. alispán, stb. — Valamennyien a vendégkönyvbe jegyzett emléksoraikban a legnagyobb elragadtatással és méltánnyal nyilatkoznak a Nagyköhavas szépségeiről és a turistaház jól organizált vendéglátásáról.

★ **A SZINAJAI KIRALYI ESKÜVŐRŐL** 300 méteres szenzációs hangosfilmet játszik ma előjátékként a Modern Mozgó. Látni Jorga miniszterelnökkel az egész kormányt, az esküvői szertartást, a felvonulást, a királyi családot. Ennél szenzációsabb aktuális látványosságban még nem volt része Brassó közönségének. Ezzel együtt Harold Lloyd, a legnépszerűbb film-komikus legújabb hangosfilmje kerül premiérre.

— **HUSZÉVES TALÁLKOZÓ**. Az egykori brassói állami főreáliskolának ezélt husz évvel érettségizett növendékei, dr. János Albert budapesti szemorvos, egyetemi tanársegéd, Hubbes Frigyes brassói építész-mérnök, Nagy Gyula Máv-intéző, Szentgotthard, Strelinger Ernő brassói mérnök és Witting Erik nyug. tűzérkapitány, terménykereskedő, csütörtökön husz éves találkozóra jöttek össze Brassóban. A találkozó-estén egykori tanáraik közül Halász Gyula volt jelen. — Másnap a társaság Szépréthy Béla igazgatójának a szász temetőben levő sírját kereste fel és helyezte el a kegyelet virágát.

— **MIKLÓS HERCEG REPULÓGEPLATOGATASA LENGYELORSZÁGBAN**. Bukarestből jelentik: A román és lengyel aviatikának kiemelkedő eseménye Miklós herceg repülőgépes lengyelországi körutja. A herceg tegnap reggel 7 órakor indult el a bukaresti Pipera repülőtérrel. Utközben Tecuciban, Csernovicban és Lembergben is leszállt, ahol mindenütt ünnepélyes fogadtatásban részesítették. Cser-

novicban ez alkalomból avatták fel az új repülőtér. — Miklós herceg este hat órakor érkezett a varsói repülőtérre s szárnysegéde kíséretében autón a miniszterelnökhöz hajtatott, majd elfoglalta a volt királyi palotában részére fenntartott lakosztályt. A herceg most vezetett első ízben önállóan repülőgépet s Lengyelországban 3—4 napot számít eltölteni.

★ **HANGVERSENY A KIALLÍTÁS TERÜLETÉN**. A brassói „Milyen legyen az otthonom?” kiállítást a brassói kereskedelmi kamara elnöke, Hesshaimer A. junior fogja megnyitani, holnap, szombaton délelőtt 11 órakor. A megnyitás alkalmával a teljesszámú városi zenekar fog hangversenyezni a kereskedelmi kamara ujonnan épült tereaszain. — Beléptidj 20 lej, katalógussal együtt, (a kiállítás mindkét csoportjába, — Gewerbeverein és kereskedelmi kamara).

★ **A BRASSÓI ZSIDÓ ELEMIS ISKOLÁBAN** a beiratások augusztus hó 24-től szeptember hó 1-ig tartanak, naponta délelőtt 8—12-ig. A tanítás szeptember hó 1-én kezdődik.

★ **SEPSISZENTGYÖRGYI ORVOSI HIR**. Dr. Fuchs László fogorvos nyári szabadságáról visszatért, rendeléseit 8—12, d. u. 2—6-ig folytatja.

— **Levél. Tisztelt Szerkesztő Ur! A B. L. tegnapi száma „Nyomorognak a tanfolyamozó fogászok” cím alatt cikket közölt, amely általánosságban annak a kétszáz fogásznak a sorsát ecsetelte, akiket a Moldován-féle közegészségügyi törvény arra kényszerített, hogy Bukarestben, illetőleg Kolozsváron egy hathónapos szaktanfolyamot hallgassanak végig. Ebben a cikkben van egy kitétel, amely szerint a tanfolyamnak nincsen sok gyakorlati értéke, mivel semmi újat azon nem tanulunk. Ez a megállapítás vagy egy sajnálatos tévedés, vagy pedig a nyilatkozó tanfolyamozó kolléga rosszindulatú beállítása, mint-hogy ennek éppen az ellenkezője igaz. Amilyen tény az, hogy ez a tanfolyam ugyszólván mindnyájunkat sulyosan érint egzisztenciánkban, mert a hat hónap alatt nem folytathatjuk praxisunkat, ezenkívül sulyos terheket is rak ránk, mint tandíj, vizsgadíj, bukaresti, illetőleg kolozsvári tartózkodás — anynyira tény az is, — és ezt az igazságnak megfelelően le kell szögeznünk, — hogy különösen a bukaresti tanfolyamon nagyon is jó és célszerű kiképzésben részesülünk. Itt elegendő rámutatnunk arra, hogy a tanfolyamot a legjobban képzett bukaresti szaktekintélyek, neves professzorok és azoknak asszisztensei vezetik, akik olyan tantárgyakat tanítanak, melyek minden fogásznak csak előnyére válhatnak. Ugyancsak meg kell állapítanunk azt is, hogy a tanfolyam tanári kara a legmesszebbmenő előzenyiséget és jóindulatot tanusítja velünk szemben: teljes mértékben méltányolja azt, hogy nem fiatal diákok, hanem családapák és meg lett emberek azok, akiket oktatnak, amiért a tanfolyamozó fogászok csak hálával tartoznak az illető professzoroknak s azok segéd-tanulóinak. Elég itt megemlítenünk, hogy a legtöbb tanfolyamozó fogász a csatolt területet valamelyikéről került fel Bukarestbe, akik nyelvi nehézségekkel küzdenek, de a tanári kar előzenyisége odáig megy, hogy ezeken a nyelvi nehézségeken a tanfolyamozókat gyakran maguk segítik át. Mindezeket le kellett szögeznünk az igazság kedvéért. Tisztelettel: Több Bukarestben tanfolyamozó fogász. — Készséggel közöljük ezt a beküldött levelet annál is inkább, mivel a tanfolyam gyakorlati értékét csak maguk a tanfolyamozó fogászok állapíthatják meg, másrészt pedig semmi okunk nincsen arra, hogy a tanári kar jóindulatát kétségbe vonjuk.**

★ **SZOLGALATOS GYÓGYSZERTÁRAK** BRASSÓBAN. Augusztus hó 22-től szeptember hó 5-ig déli, éjjeli és vasárnapi szolgáltatást tartanak: „Szerecsen” gyógyszerár, Belváros, Virágos 13. és a „Minerva” gyógyszerár, Bolyony, Kut-utca 24.

— **BRASSÓI PIACI ARAK**. Marhahús, levesnek kg. 26—28, marhahús, pecsenye kg. 42—46, sertéshús, combja kg. 34—36, sertéshús, karaj kg. 46—48, zsirszalonna kg. 30—34, zsír kg. 42—44, tojás drb. 1.50—2, csirke párja 50—150 lej. — Élő állatok, kilóra: Export ökr, élőszul kg. 18—20, sertés, élőszul kg. 18—20, igás ökr drb. 7000—9000, 16 drb. 5000—15.000, 16 luxus, drb. 18.000—24.000 lej. — Terményárak nagyban: Buza q 280—320, rozs 220—250, árpa, sör 380—400, árpa, takarmány 260—280, zab 400—450, tengeri, szemes 280—300, lencse, nagyzemű 600—700, bab, fehér 400—450, burgonya 100—150 lej. — Takarmányárak nagyban, per 100 kg.: Széna, préselt 160—180, széna, laza 120—140, szalma, laza 50—60, korpa 230—240 lej.

★ **BIKSZAD GYÓGYFÜRDŐ**, Erdély Karlsbadja, a hurutosok Mekkája, nyitva június 1-től. Ivó-kúra, szénsavas fürdők, hidegvíz gyógyintézet, inhalatórium és strandfürdők. Állandó fürdő-orvos, vasut, posta, távirda helyben. — Elsőrendű diétás konyha, napi pensio 160 lejtől. — Orth. izr.-nak kóser vendéglő. Prospektust díjtalanul küld a fürdő-igazgatóság, Baia-Bicsad, jud. Satmar.

— **Most már áldozatai is vannak a gyergyódítrói adóhivatali sikkasztásnak**. Tudósítónk jelenti: Párju Nicolae gyergyódítrói adótárnok 360 ezer lejes sikkasztása ügyében még mindig nyomoz a csendőrség. Az ellopott pénzt kutatja és most már az a baj történt, hogy igen nagy lendülettel kutatja. Ma már mindenkit gyanuba vesznek, aki a sikkasztóval valamilyen érintkezést tartott fenn. Nem lehetetlen, hogy a számos gyanúsított között ott van az is, aki a pénzt rejtgette, de mit kell szenvednie a többi ártatlannak! A csendőrség gyanúja mindig nagyon kellemetlen következményekkel jár. A nyomozás legújabb eredménye egyébként az, hogy a dítrói csendőrmester letartóztatja Dumitrescu Dumitru csikszeredai mérleghitelesítőt. Blau Lázárné és Goga Vasile dítrói lakosok ugyanis azt vallották, hogy a sikkasztás előtti napon Dumitrescu Párjuval sétált a faluban. A mérleghitelesítő tagadott, mire a csendőrség lefogta. Ime, ennyi is elég a letartóztatásra. Komoly bizonyítékok nincsenek és Dumitrescut mindenki pontos és lelkiismeretes embernek ismerte eddig.

★ **TALALTATOTT** augusztus hó 17-én a Madéfalva és Gyergyószentmiklós közötti vonaton egy értékes eszköz. Igazolt tulajdonosa átvetheti Ferenczy Mihály kereskedőnél, Marosludason.

P. Gulácsi Irén

Pax Vobis

Egy asszony regénye ez, fordulatokban gazdag, egy leányé, aki saját akarát és szándékát ellenére kis pontként vetődik bele a história nagy színjátékába és asszonyi rendeltetésénél fogva, tényező lesz benne, de nem az akaratával, hanem asszonyi sorsával és asszonyi szívével. Az írónőnek fantáziája és változatos hangja legfőbb érdemei. Írásai érdeklődésünket mindvégig lekötik. Jókaira emlékeztető fantáziája hő és gazdag, ahogyan egy história jelenetét meglát, szinte drámai erejű. Ehhez a képzelet-bőséghez járul, hogy mindig kifejező és erővel teljes hangját az emberi érzések minden változatán keresztül tudja vinni. Tud mély és szomoró lenni, tud játszani a vidámság hangján, van fölénye és imponálóan sok ereje. S mindenek fölött sohasem bőbeszédű.

P. Gulácsi Irén az az elsőrendű irodalmi érték, akinek mindennapi tehetségeken túl nőtt alakjáról a magyar irodalom egére su gázklik alkotó Géniusa.

A 3 kötetes, hatalmas mű Singer és Wolfner cég kiadásában jelent meg, ára 510 lej.

A teljesen beérkezett erdélyi magyar írónőnek

Fekete vőlegények

c. monumentális regénye már 13-ik kiadásban jelent meg. Ezzel a munkájával az írónő Magyar Tudományos Akadémia Péczely-díjnyerője. A három hatalmas kötet füzve 400 lej. — Kaphatók a Brassói Lapok könyvtárában.

Keleti levelek

63.

Irja: Baktay Ervin Az elefánt szerepe Indiában

Indiában ösödök óta háziállattá, az ember hasznos szolgáivá vált a megszelídített elefánt. Nepál s a délvidék hatalmas öserdőkben még ma is nagy csordákban szabadon élnek a vad elefántok, s valamikor régen sokkal nagyobb lehetett a számuk. Az indusok már ezélt 3—4000 évvel rájöttek, hogy az elfogott elefántot aránylag könnyen meg lehet szelídíteni. Mi több, mintha a szelid jóakarattal volna az elefánt alaptermészeté, s csak az embertől való félelem — amelyet minden vadállat, még a legvérengzőbb tigris is ismer — s a kicsinyeit védő ösztön készíti szilaj ellenállásra vagy támadásra a vadon élő elefántokat. Igazi vadásgot csak a himelefánt talusit. A himelefánt a csorda vezére s ezért a rangért az öserdőkben élő himék közt iszonyu viaskodás szokott dúlni. A himelefántot megszelídíteni is nehéz, ez többnyire csak akkor sikerül, ha még kicsiny korában fogták el — már amennyire az elefántborjút kicsinynek lehet nevezni! Általában nem tartanak himelefántot, kivéve azokat az óriási, pompás állatokat, amelyeket díszmenetek alkalmával használnak a bennszülött fejedelmek, vagy a déli nagy hindutemplomok papjai. A megszelídített himelefánt is igen jóindulatú, de azért mindig veszedelmet hozhat az az időszak, amikor a himet elfogja a párási indulat. Ilyenkor — hindusztáni szóval — maszt (részeg) lesz, halántékairól sűrű, nehézsárga, édeskés váladék csurog le, s a dühödt állat meg megszokott ápolóját is megtámadja. Mikor az ismert tünetek jelentkeznek, a himelefántot sulyos láncokkal erős cölöpökhöz kötik.

Indiában az a közhit, hogy az elefánt a fogságban nem szaporodik. A délindiai Majszur (Mysore) állam udvari elefánttelepének főfelügyelője kételkedve fogadta azt a közlésemet, hogy a budapesti állatkert elefántpárjának már született „bébi”-je. Rendkívüli kivételnek vélte a

dolgot, mert Indiában jóformán sohasem fordul elő.

Az elefántszükséglet utánpótlása úgy történik, hogy új állatokat fognak el az öserdőkben. Főleg nőstényeket és borjakat. A leggyakrabban alkalmazott eljárás abban áll, hogy mély vermetek ásának az erdő tisztásain, s a vermet ágakkal, lombokkal és vékony földréteggel takarják be. A felnőtt elefánt igen óvatoss, eszes állat, úgyhogy aránylag ritkán esik foglyul, de annál gyakrabban rohannak a verembe a tapasztalatlan „apróságok”. Az anyaelefánt ilyenkor nem tágit a verem mellől, sőt mikor az elefántvadászok odajönnek, sokszor még arról is megfélekedzik, hogy rájuk támadjon, annyira aggódik kicsinye miatt. Ha azonban támadó kedvet mutat, az elefántvadászok erős pányvakkal megkötözik, s szelid elefántjaik segítségével magukkal viszik, ami annál könnyebben megy, mert az anya követi a borjút, ezt pedig könnyűszerrel terelgethetik. Az elefántvadászat — már t. i. az elefántok elejtése — ritkább kedvtelés, mert kár lenne a becses állatokért, hiszen a legértékesebb zsákmányt, az agyart, meg lehet szerezni az állat megölése nélkül is. A legtöbb szelid elefánt agyart lefűrészelik, kivéve a diszelefántokét. De azért olykor mégis rendeznek elefántvadászatiakat; főleg az előkelők és az európai vadászok, ugyanis ez meglehetősen költséges sport.

A megszelídített elefántot sokféle célra használják. Régen, India hőskorában, sőt egészen a legújabb időkig, a hadviselésben is nagy szerepet játszott. Tudjuk a Mahabharata leírásaiából, de Nagy Sándor történetíróinak feljegyzéseiből is, hogy a régi indus hadseregek magvát az elefántok alkották. Az elefántok hátán íjászok ültek, de leginkább a hatalmas állatok szörnyű erejében bíztak, s az volt a döntő stratégiai fogás, hogy az elefántok hosszú sorban előrenyomulva, áttörték, lehengerelték az ellenség hadsorát.

Utánuk jöttek aztán a ló-vonattá harszszerek, majd a gyalogság. Ez a módszer jól bevált az indus fejedelmeknek egymás ellen vívott csatáiban, de kudarcot vallott az első „modern” ellenféllel, Nagy Sándor görög-macedon hadaival szemben. Nagy Sándor lovassága szétzúzta Puru (Pórosz) indus király megvadult elefántjait, s legázolta a Hydaspes (Dzsélam) folyó mocsaras partján megfellekelt harszszerek sorát. De az indusok mitsem tanultak a leckéből: a régi harszszerekhez ragaszkodtak mindaddig, míg másfél évezreddel később a mohamedán hódítók lovashadai helyrehozhatatlanul bebizonyították a hinduknak az ősi hadi módszer tarthatatlanságát. Azért az elefánt, ha a harszszékkel együtt eltűnt is a hadrendből, továbbra is megjelent a csatatereken, mint a vezérek hátszállója. A csapatok mozdulatait igen jól irányíthatták az élő, mozgó magaslatról, az elefánt hátrára erősített díszes hauda mennyezete alatt ülve. A hódítók is átvették ezt a szokást s az indiai szultánok vagy a Nagymogulok ép ugy alkalmazták a hátsázelefántot, mint a hindu maharádzsák.

Kedvenc sportja volt a régi indus fejedelmeknek — hinduknak és mohamedánoknak egyaránt — az elefántok párvadala. Egyes rádzsput-államokban, pl. Udaiपुरban, nagyobb ünnepségek alkalmával még ma is rendeznek elefántviadalokat. Az előre felingerelt hatalmas himelefántokat az erre szolgáló térségen egymásra eresztik. Alacsony, erős kőfal választja el a küzdő állatokat, úgyhogy csak ormánnyal és agyarral támadhatnak egymásra. Az agyarak végére nagy ezüstgombot erősítenek, hogy a nekivadult állatok ne tehessenek nagy kárt egymásban.

ASTRA MOZGÓ BRASSÓ

Még csak ma, pénteken fut a „Mary Dugan bűnpöre” című filmremek.

Következő műsorunk. Közkívánatra: „Öielsege a szerelem” német filmoperette.

Főszerepben: Nagy Kató, Franz Lederer, Grete Theimer, Szőke Szakáll.

Ezenkívül: Max Schmeling és Joun Stribling boxmérkőzése a világbajnoki címért.

Az év legnagyobb sportszennációja.

Közgazdaság

VADEVEZŐSÖK

Irla: Halász Sándor

Időszűrőül hangzik és mégis e pillanatban a romániai bankokráciának nincs sürgősebb tennivalója, mint megállapítani: melyek azok a kihelyezéseinek jövőbeni alapféléi. Politikai csatlódás azt hinni, hogy a kihelyezések belátható időkre vége szakadt és, hogy az élet megáll, mert a pénz, amely eddig a bankokat és általuk az életet táplálta, a ládákba vándorolt. A teaurálás átmeneti jelenség és nem is annyira azért átmeneti, mert a pénz visszakiáncokzik a bankokba, hanem azért, mert az elmenekített tőkéket harcok és viaskodások árán, visszavitték a bankokba. Lássunk tisztán és főként tisztán is tisztán látni: az a pénz, amelyet a bankok most lassan-lassan, de azért szisztematikusan kivisz a bankból és elrejt, nem is annyira a betétes pénze, mint inkább a betétes hitelzójé. Az a betét menekült most, amely tájékozatlan és iskolázatlan, amely nem érti a gazdasági élet összefüggéseit és annak működését. A kis betét menekült, az ötven, száz és kétszáz ezer lejes, az a nagy és állandó tőkéket továbbra is a bankokhoz tartozó pénz, amely a bankokhoz tartozó garasok mozdultak és nem a megkeresett milliók. A megkeresett milliókban annyi házardéria és vábánk merészség, hogy ilyenkor duplázzák a tétet, mert ilyenkor és csak ilyenkor nyerhet a merész po-

ezek a kis megtakarított garasok, amelyek most elfutottak, javarészt nem is megtakarított, hanem inkább megtartott garasok. A kis megtakarított garasok csak egy kis hányada verődött meg az elspórolt gyufaszázból és az elspórolt harmadik tál ételből, a nagyobbik hányada a hitelzójé elöl menekült a bankokba. Ma mindenki, mindenért, mindenkinek el kell adnia a betétes, aki a maga kis könyveskéjét lobogtatva, azt a látszatot kelti, hogy az adóssághoz elcsúszott ember felett külön species, tulajdonképpen maga semmi, mint adós, aki fünek és fának tartozik. Az emberek egyrésze és egészen tekintélyes része, rájött arra, hogy a fűszerezést sem kell pontosan fizetni, a szabót sem, a dívatárust szintén nem és arra is rájött, hogy ezek után a tartozások után, ha a végén egyszer majd megfizeti, kamatot sohasem kell adni és rájött továbbá arra, hogy a bankok viszont adnak a pénz után kamatot, tehát, nem a banktól fizette, hanem inkább a bankot „alimentálta”. Nem elnagyolt és nem is túlságosan állít, hogy minden kis betétes az élet prózái forgalmában, tartozik annyi, mint amennyi betéte a bankokban van. Jobb kamatot kapni, mint adósságot fizetni és, mivel a jövedelem amúgy is sekély, nem árt, ha zsirozónak egy kis, rendszeresen visszatérő kamat dagasztja.

Most a ládafiában van a pénz és most baj van a pénzzel. A bank az asztalostól, a szabótól, a fűszerezőtől és a dívatárustól köveletelt pénzt, mert addig, amíg adóssai nem fizetnek, fizetni ő sem tud, már pedig a banknak rendelkezésre álló követeléseit el kell adnia és így gondoskodnia kell arról, hogy a felmondott betétek összegei a lejárat napján rendelkezésére álljanak. És így került az elmenekített betét egyrésze vissza a bankba. A bank adósa szorítani fogja saját adóssát, aki maga nem más, mint a bank hitelzójé. Romániában nem lehetnek kis betétek, mert a kisember nem keres. Amit ma és akár holnap is, a kis ember keresett, az csak a betétes-falat volt, abból betét sohasem lehetett. Romániában csak nagy betétek lehetnek. A nagy jövedelmű és privilégizált nagykereskedő és nagyipari osztálynak, a különállásba emelt tisztviselői kasztnak lehetnek betétei. A betét élet-standard-felleg. Mi sohasem kerestünk annyit, amennyit elkölteni ne tudunk volna, sőt, sohasem kerestünk annyit sem, ami igényeinket száz százalékkal kielégíthette. Egy olyan országban, ahol a mezőgazdaság, kereskedelem és ipar fejlődik, nem lehetnek a mezőgazdaságnak, kereskedelemnek és iparnak olyan Mitfahrer-berendezések, amelyek a gazdaságban nagy terebé-

lyesedhettek volna. Agyagos, szikes földben nem nő meg a kitárlevelű, kényes legyezőpálma.

Nem megy majd könnyen. Az elmenekített betét nem szívesen vándorol át az ipar és kereskedelem szaldirózott számláiba, de át kell vándorolnia, mert a kétségbeesés brachiumával tör most majd az adósa a hitelzójé. Ettől az ádáz és elkeseredett inkasszótól sok jót senki sem vár, legkevésbé a bank és éppen ezért olyan mennyiségű kihelyezéseket kell a banknak mozgatni, hogy felmondott töredék tartozásait fizethesse belőle. Legalább hat-nyolcszor annyi hitelt kell felmondania, mint amennyi betétet nála felmondottak. Tíz-husz százalék, ha becsurran és becsuppen, az eredmény gyönyörű és, ha ez a pad inkasszó a kihelyezett tőkék husz százalékát visszahozza, észbe kap az idegesség és a bizalmatlanság.

Felteszmélünk. Feleszmélünk mindenekelőtt arra, hogy pénzt csak az takaríthat meg, aki

nem a más pénzét teszi félre, hanem a magáét koplalja meg. És utána nyomban arra, hogy nem lehet tartozni olyan méretekben és olyan hosszú lejáratokkal, mint amilyenekkel ma tartozik az az ipar és az a kereskedelem és nem utolsó sorban az a mezőgazdaság, amely nem is annyira önmagáért vette fel a pénzek millióit és milliárdjait, hanem azoknak a fogyasztóknak és bevőknek kedvéért, akiket túlméretezettek meghiteleztek. Az eladósodott fogyasztómegeknél van az a rengeteg pénz, amelyet most a tőkék kalmárjai, a bankok, attól az adóstól követelnek, akinél ebből a pénzből jóformán egyetlen bani sincs. Ez után a perejtékes inkasszó hadjárat után a kereskedő és iparos nem fog többet olyan méretekben hitelezni, mint ahogyan eddig tette és a bank repizio alá veszi kihelyezési politikáját, mert a banknak sem szabad többé olyan kezeknek hitelezni, akik a hitelbe kapott tőkéket az eladósodott fogyasztók között herdálják szét. A hitelezés nem bizalom kér-

dése. A hitelezés komoly számbetét eredménye. Nemcsak az a fontos, hogy jó-e az adós, hanem főként az, hogy mit csinál a pénzzel az adós. Az az adós, aki nem átalotta az idegen tőkét nincstelen embernek és jövedelem nélküli polgárok szakállára tovább kihelyezni, nem adós-alany, hanem könnyelmű és bünyös vadevezős, aki tilos partokon kötött ki és letarolta a part vetését, lepusztította a lehe-tőségek gyümölcsöt ígérő fáit és megtaposta a zöldelő rétnak bimbókkal terhes övét.

A betétesek rendjének nem voltak elmélőzhető és felesleges tőkék, de betétesek emelte őket a túlméretezett kihelyezési politika és nem volt mindenki meghitelezésre érdemes adós-alany, de azzá duzzasztotta a gazdasági élet talmi értékeit — ugyanaz a kihelyezési politika.

Valahogy átvorgódunk azért ezen a mai sehogyansincs állapotán és ennek az átvorgódásnak tanulságaként vetkőzzük le a közvetítő bankkezek azokat az allűröket, amelyeket a háború ragasztott rájuk. Minden összezsugorodott, csak a bank hitte és vallotta, hogy neki fejlődni kell. Minél nagyobb tökemennyiséget, hogy minél nagyobb kihelyezési állománnyal büszkélkedhessenek! — ez volt az üzleti elv és csak ez adott üzleti tekintélyt is.

Egy országban, ahol mindenki, mindennap egy fokkal lejjebb csúszott, hogyan is hittük el és hogyan büszkélkedhettünk vele, hogy betétállományunk évről-évre nő és, hogy évről-évre több és több pénzt tudnak kihelyezni a bankok, azok között a hitelkérők között, akik évről-évre kevesbedtek és napról-napra romlottak.

Most már tudjuk. Vadevezős betétesek és vadevezős adósok hajói verték a talmi hullámokat, amelyek alól a gazdasági élet most nyújtja fel segélykérő kezét és hisz az utolsó szalmaszálon.

Külföldi vélemények Románia gazdasági helyzetéről

A Berkowitz-bank bukását követő külföldi események élénken foglalkoztatják a külföldi sajtót is, amely optimista hangon ír Románia gazdasági helyzetéről. A L'Information Financiere cikkében megállapítja, hogy az év első feléhez fűzött pesszimizmus teljesen beigazolódott. Az ország gazdasági helyzetére — írja a lap — nyomasztóan hat a pénzhány, feltűnően elszaporodtak a fizetéseképtelenségek, amelyek a bankokat is érinteni kezdek. Statisztikai adatok hiányában, nem ismerhetjük a gazdasági vérkeringés tényleges folyását. Tény az, hogy

különösen a falusi lakossággal kapcsolatban álló üzletek veszítették el az utóbbi időben rentabilitásukat.

Igy többek között a vidéki kistankok, amelyek a földművelésért alimentáltak, szenvedtek sokat azért, mert nem rendelkeznek készpénztőkkel. Ezt a súlyos helyzetet még nehezebbé tette a törvényszékek magatartása, amelyek valóságilag agyontámogatták a rosszindulatú adósságot a tisztességes kereskedelem rovására. A bankokra nagy teherként nehezedik az ugynevezett kamattelenes törvény.

Ennek ellenére is — állapítja meg a nagy francia lap — bizonyos optimizmus észlelhető a gazdasági körökben és az év második feléhez több reményt fűznek.

Különösen kedvezően hat, hogy az 1930—31 évi termés igen jónak ígérkezik. A gabonafölösleget pedig Románia könnyűszerrel el fogja tudni helyezni, mivel Németországgal kedvező preferenciális szerződése van, amit minden valószínűség szerint nemsokára Ausztriával is sikerülni fog megkötnie. Bármilyen alacsonyok is legyenek a gabonáraak, a gabonacérte-

kesítés egymagában elég ahhoz, hogy vásárlóképesse tegye a falusi lakosságot, a mi azonnali fellélenkülség fog maga után hozni.

ANGOL VÉLEMÉNY A ROMÁNIAI ESEMÉNYEKRE.

Ugyancsak a gazdasági helyzettel foglalkozik a The Manchester Guardian Commercial, amely szintén megállapítja, hogy az elmúlt fél évben súlyos megpróbáltatásokon ment keresztül Románia pénzügyi élete. A lej stabilizálása után, 1929 elején bizonyos javulás volt észlelhető az ország gazdasági életében, amit még kedvezőbbé tett a nagyszerűnek ígérkező évi termés.

Romániának nagy reményei voltak, hogy gazdasági fejlődését, a lej stabilitásával meg fogja tudni tartani.

Az európai helyzet rosszabbodásával egyidejűleg a nemzetközi piacok árai is devalválódtak, úgy, hogy Románia legfontosabb ipari termékeit, a petrolcumot, búzát, fát és élőállatot csak nagyon alacsony áron tudta eladni. Ennek tulajdonítható, hogy mintaképül szolgáló külkereskedelmi mérlegek után

a legutolsó év külkereskedelmi mérlege már ötmillió font sterlinggel passzív volt.

A nagy angol közgazdasági lap ezután közli a bukaresti angol követség kereskedelmi attaséjának egyik legutóbbi beszámolóját, amit a külügyminisztériumnak küldött be. Az angol kormány kereskedelmi megbízottja megállapítja, hogy a behozatalt csak a legszükségesebb árucikkekre szűrték össze, hogy minél kevesebb valuta menjen ki az országból, a gabonát pedig leraktározták addig, a míg a világpiacokon nem fog lehetni a

jelenlegieknel egy nagyobb árat elérni. Ennek az ésszerű politikának tulajdonítható, hogy Románia külkereskedelmének hiteltétele az elmúlt évben 7 millió 500 ezer font sterling volt. A behozatal megszorítása miatt a román-angol külkereskedelmi mérleg Románia javára aktív, mivel

Anglia behozatala Romániába egy év alatt 16 százalékkal esett.

A kereskedelmi attasé jelentésének végén megállapítja, hogy a legsúlyosabb probléma jelenleg a hitelkérdés, amit előreláthatólag sikerülni fog a nemzetközi helyzet javulásához mérten — kedvezően megoldani és áthidalni.

A Magyar Általános Hitelbank francia fő- részvényesei helyezték el a magyar kincstár- jegyeket Párizsban

A magyar kincstárjegyek külföldi elhelyezése végre sikerült. A francia piac először vállalt nagyobb érdeklődést egy magyar állami hitelműveltetben. Tudvalevőleg az 5 millió fontos kincstárjegyekből a Banque Union Parisienne vezetése alatt álló francia csoport több mint 50 százalékot, pontosan 2.850.000 fontot vett át. Reméljük, hogy a francia tőke ezennel fokozottabb érdeklődést fog tanúsítani a magyar piac iránt, ahol a multiban ugyszólván csak a M. A. Hitelbanknál volt érdekelve, a fentemlített Banque Union Parisienne és a Schneider Creuzot-csoport után. A kincstárjegyek francia piacon való elhelyezését is annak a benső viszonyoknak köszönhetjük, ami a M. A. Hitelbank és francia főrészvényesei között fennáll, akik nem kevesebb, mint 4 taggal vannak képviselve a bank igazgatóságában. Ezek az urak a francia piacon nagyon fontos szerepet visznek és közreműködésük nélkül bizony nagyon nehezen lehetett volna az eddig a magyar piactól elzárt párisi piacon bármit is elérni.

35 százalékkal nagyobb a diótermelés, mint tavaly

Az idei diótermés az olasz-francia-román, valamint a jugoszláv kereskedelmi zónákban 35 százalékkal nagyobb lesz az elmúlt évinél és 12 százalékkal nagyobb, mint az 1929 évi termés. Kimutatás szerint az idei diótermés 50 kilogrammos zsákokban számítva a következő lesz:

Románia: 240.000
Olaszország: Sorrento, 175.000 Cour-
rent-Naples 50.000, Wild-Naples 55.000,
Franciaország: Cornes 91.000 Gre-
noble 70.000, Marbois 72.000, különböző
területeken 110.000, egyéb diótermések
580.000.

Jugoszlávia: 72.000
Románia termésátlaga is jelentős mértékben emelkedett, akárcsak a többi államok termés mennyisége.

Milyen legyen az otthonom?

Augusztus 22-én délelőtt 11 órakor

Ünnepélyes megnyitás

Gewerbeverein — Kereskedelmi-kamara, Brassó.

Belépti díj 20 lej. Nyitva naponként délelőtt 10-től este 20 óráig.

Sport

Szent István-napi sporteredmények

Budapest, augusztus 21.

A Szent István-napi lezajlott magyar sportesemények közül a legnagyobb érdeklődéssel a Magyar Atlétika bajnoksága találkozott. Az eredmények a következők voltak: Távolugrásban: Balogh 723 cm., Fekete 699 cm. Százass sikfutásban: Gyenes 10.7, Gerő 10.8, Gerely: Szepes 62.62, Takács 60.77, Ötvezres sík: Hevele 15 perc 42.6, Kelen 15 perc 49. Négyszer százass stafétában: FTC A. csapata 45.6, FTC B. csapata 46.6. Rudugrásban: Király 390, Suffka 380. Nyolcszáz méteres sík: Barai 1 perc 56.6, Zsitvay 1 perc 57.8. Kétszáz méteres gátban: Nagy 25.5, Kovács 25.7. Négyszer százass ifjúsági MAC-csapata 11 p. 09.8, UTE 11 perc 12.8.

Az NSC országos uszóversenye is nagy tömeget vonzott, noha legjobb versenyzőjük Párisba utazott és a versenyen nem vehetett részt. Eredmények: Ezer méteres gyorsúszás: Jakab 14 perc 41, százass hölgyműszás: Bécsi Klára 1 perc 39.6, százass műszás: Mezey 1 perc 26.6, kétszázass női gyorsúszás: Csányi Boriska 3 perc 17.6, százass hátúszás: Klenk 1 perc 20. Vízipólón a budapesti csapat 6:1 (2:0) arányban legyőzte a vidékieket.

Vasárnap játszik Madrid ellen a magyar válogatott, a következő összeállításban: Amel, Dudás, Mándi, Borsányi, Sárosy, Lázár, Tancos, Avar, Turai, Szedlacek, Hires.

Vidéki eredmények:

Debrecen: Bocskay Bohn SC. 5:5 (1:2). Salgótarjáni SC—Postás 4:0 (2:0). Pécsi vasutas—Török 4:1 (1:0).

— Brassói sportprogramm. Vasárnap délután az összes brassói egyetemen részvételével vilámtorna lesz. Egy-egy csapat 7—7 játékosal szerepel ofszájd nélkül, 2-szer 15 perces idővel, kiesési rendszerrel. A győztes csapat minden tagja érmet kap.

Iskolák Egyesületek

— A BRASSÓI REF. FELSKERESKEDELMI FIUISKOLABAN, a leánygimnáziumban és a női kereskedelmi tanfolyamon a beiratások (Kut-utca 7. sz. alatt) augusztus hó 25—31-ig történnek, szeptember hó 1-én d. e. 10 órakor érvényes, 3-án reggel 8 órakor a tanítás kezdete. Javítóvizsgák szeptember hó 1-én és 2-án. — Igazgatóság.

— A sepsiszentgyörgyi Székely Mikó Kollégiumban az iskolai év szeptember 1-én kezdődik. Az internátusba való beiskolázás kötelező legkésőbb szeptember 1-én délelőtt 9 óráig. A javító- és pótvizsgálatok szeptember 1-én és 2-án lesznek.

ROMÁNUL TANULÓKNAK

fordítással foglalkozóknak

ajánljuk az alábbi műveket:

Dr. Dávid-féle román nyelv és gyakorló-könyv fűzve 80, kötve 103 lej.

Dr. Cherestefiu-Déri: 100 újságíró alapján románul. Rendkívül praktikus kézikönyv, a román nyelvnek magánúton való tökéletes elsajátítására, 12 tüzetben, tokban 250 lej.

Dr. Dávid-féle román-magyar és magyar-román szótár. A két rész együtt, egész vászonkötésben 180 lej. — Liliput mellényzsebszótár, a két rész együtt, tokban 60 lej.

Dr. Cherestefiu-féle nagy kézi szótár. Valentin-féle nyelvtannal. 4 kötetben egész vászonkötésben 495 lej.

Postai megrendeléseket azonnal elintézi a

Brassói Lapok Könyvosztálya

A berlini VICTORIA

ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ R. T.

ALAPITTATOTT 1853-ban.

Bejegyezve az Ilfovi Törvényszéknél 22/31. Monitor Oficial 32/31. szám alatt.

Biztosított tőke 1930-ban több mint 49.800.000 — Lei

Tartalékok 16.400.000 — "

Befizetett részv.-tőke 1930-ban több mint 120.000.000 — "

vállal mindenfajta életbiztosítást.

Romániai igazgatóság BUKAREST, Bd. ACADEMIEI 4. Telefon 348/79.

Fiókigazgatóságok: Brassó, Fogaras, Háromszék, Udvarhely- és Csikmegyében.

Brassóban: Ferdinánd király körút 6. HERZOG & ADLER. Telefon: 469

PRIMARIA MUNICIPIULUI BRASOV

No. 19.151—1931. Serv. silvia.

Brasov, la 14. August 1931.

HIRDETMEY

Brassó város interimár bizottsága folyó évi augusztus hó 13-án tartott gyűlésén a raktárból eladandó bükktüzfára folyó évi augusztus hó 15-től kezdődőleg a következő árakat állapította meg:

800 kg. bükk hasábfá, aprítva és haza szállítva 520 lej.

800 kg. bükk hasábfá, egész hasábokban, hazaszállítva 440 lej.

800 kg. bükk hasábfá, szállítás nélkül 380 lej.

Rendeléseket a városi pénztár fgoad el.

Comisia Interimară,

Presedinte: Secretar General

Olvashatatlan aláírás. Socaciu m. p

Seful serviciului:

Ing. J. Albrich m. p.

Urileányok és asszonyok

Női ruha varrást, szabást és iparművészetet tökéletesen megtanulhatnak, úgy magánhasználatra, mint ipartűzés céljaira a **varróiskolában**. — Külön szabászat tanfolyamok. — Kezdődik szept. 1-én. BRASSÓ. SZENT-JANOS-UTCA 5.

Perfekt szegecselőket,

akik süritett lég-kalapáccsal már dolgoztak, keres a Buzáu i hidepítő műhelye. Ajánlatok vagy személyes jelentkezés: **Schaffner főszerezőné, Buzáu, Santierul Podul peste Buzáu.**

Rádióapparátusát kétszeresen élvezheti

ha jól megismeri annak belső titkait és megtanulja annak kezelését! Ajánljuk az alábbi kitérő magyar

RÁDIO KÖNYVEKET

Horváth: A rádióamatőr kézikönyve L. 170
Adorján: 150 rádiókapcsolás " 156
Török: A rádió kézikönyve " 136
Molnár János: A rádiótelefon elméleti és gyakorlati ismertetése, 4. kiadás " 204
Balogh Arthur: A rádiótelefon " 81
Balogh Arthur: Rádiókészülékek szerelése és számítása " 136
Balogh Arthur: Kristálydetektoros rádiókészülékek " 95
Balogh Arthur: Hogyan használjunk házi áramot rádiókészülékeinkhez (számos példával és 150 ábrával) " 204

Postai megrendeléseket azonnal elintézi a

Brassói Lapok Könyvosztálya.

Dr. Kraft-Ebling

Psychopathia Sexualis

Különös tekintettel a rendellenes nemi érzésre. Nélkülözhetetlen kézikönyv minden művelt ember számára. Most mélyen leszállított árában kapható

fűzve 163 — Lei

Vidéki rendeléseknél 20 lej kúldendő por ára. Megrendelhető a

BRASSÓI LAPOK Könyvosztályában, Brassó.

Kis mennyiség, biztos eredmény,

legmesszebbmenő gazdaságosság, egyszerű kezelés Indít minden szakképzett gazdát vetőmagjainak kizárólag a

CERETAN

szárazpáccal való kezelésre, melyet a német növényvédelmi intézet ellenőrzött és mint elismerten univerzális szárazpáccot minden, vegyszerrel leküzdhető gabonabetegségnél ajánl. (Buza, rozs, árpa, és zab betegségeinél).

Ceretan eddig „Ceresan” név alatt lett árusítva.

Kapható:

Burzenländer Landwirtschaftliche Verkaufshalle
BRASOV, Michael Weissgasse Nr. 17

és az összes szakmabeli üzletekben.

Arjegyüket és ismertetést ad:

PHARMA STUDERUS & Co.
București 2. — Str. Spiru Haret No. 5

„Bayer-Meister-Lucius” készítmény

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag betűkből 12 lej. Vasárnap: 7-50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyszeri hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény. A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej. 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

REGI JÖLMENŐ ruhafestőde és vegytisztító Temesváron, saját házban, modern berendezéssel, elköltözés miatt ELADÓ. Érdeklődni: Fehér Olga hirdetője útján Temesvár, Str. Saguna 5. 14433

Több társtulajdonosnál eladó 8—10 mázsa prima akác- és virágmező kg-ként 30 lej és 10 család méh. — Bővebbet Gyarmathy József mérész-nél Luntreni (Bélzerend) Jud. Arad. Posta Vánatori. 14385

VEGELADÁS. Az üzlet felosztása miatt dus raktáramat SZEP KEZIMUNKAKAT ÉS HOZZAVALÓ ANYAGOKAT hatósági engedéllyel minden elfogadható áron kiárulom. Üzletberendezés olcsón sürgősen eladó. Hozolitz Elza Brassó, Weisz Mihály-u. 20. 14057

ELADÓ egy 61 holdas tanya épületekkel. Kelemen József Sineai, judetul Mures. 14418

HASZNALT jókarban levő lehetőleg „Hercules” rendszerű kétkarú faapritóbaltát megvételre keresünk. Címeket Rudolf Mosse hirdetőbe, Arad, kértünk. 14446

Megvételre keresünk egy 320 15000 használt GÖZGÉPET. Félstabil előnyben. A helyet, árat és technikai adatokat kérjük. REGNA, Bistrița. 14448

Allást nver

Egy tanuló fizetéssel felvétetik. Schütz V. fiai divatár-üzletében, Brassó. 14412

Fogorvos kollégát nőként keresek, a praxisban abszolút jártast, ki jóforgalmu rendelőm vezetését mint társ átvénné. Később teljes átadás lehetséges. Személyi adatokkal és fényképpel ellátott megkereséseket Angel-hirlapiroda Sighe-tul-Marmatiei kérem. 14447

30.000 lejjel rendelkező ur-asszonynak gondnőkénti megélhetést biztosítok. Jölménő női divatszalonom van. „Biztos egzisztencia” jellegre a bukaresti kiadókba. 14449

Perfekt SZAKACSNŐT és varráshoz is értő SZOBALÉ-ANYT keresek Bukarestbe. Brassó, Rókus-utca 13. 14440

Allást keres

KÖNYVKERESKEDŐ, 3 orsz. nyelvet beszélő, katonamentes, keres akadémiát végzett fiatalember kitérő bizonyítványokkal állást keres magánvállalatnál. Leveleket „Szolid” jellegre a brassói kiadókba. 14445

Házasság

HAZASSÁGOKAT legelőnyösebben és diszkrétan közvetít „Olimpia” ügynökség Timisoara II. Str. Daciilor 18. 14432

Lakás

Keresek október 1-ére 3 szoba, konyha és mellékhelyiségekkel megfelelő modern lakást női divatszalon részére, lehetőleg a központban, Cim 14442 szám alatt a brassói kiadókban.

Vegyes

Elvállalok 2 urfiut (diák) teljes ellátásra. Czitrom, Brassó, Vasut-utca 16. 14439

Marabu Keltetőgépek

gravitációs központi melegvízfűtéssel. Többszörösen kitérítve.

Rádiátorok és kazánok központi fűtésnek stb.

raktárról szállít

„MODERNA” építőipari gépek és rádiátor részvénrtársaság

Brasov, Sirada Inlundatá (Kis-utca) 12.

Ajánlat és prospektus díjmentesen.

B. L. Kocsis Béla

Felelősszerkesztő:

Brasov—Brassó, Kapu-utca 56—58. Telefon interurban (szerek és kiadókivált): 1—77 és 82
Bucuresti—Bukarest I, Boulevardul Schitu Magureanu 21. — Telefonszám: 363—64

ABRASSÓI LAPOK nyomdavállalatának kiadása és rotáció nyomása, Brassóban.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félre 600, évente 1200 lej. Magyarországra negyedévre 14, félre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba negyedévre 420, félre 820, évente 1600 lej.

megbízások írvételére és fizetések átvételére tenni, helyi megbízottakon kívül a köv. központi megbízottak vannak feljogosítva: Bartha Géza Dán Dániel, Gerő Sándor.

MEGBIZOTTAK. Arad: Piața Impăratul Traian 1. (Halmágyi Pál) — Dési Str. S. Barnaúti 10. (Oszán Kálmán) — Déva: Str. Ioan Creanga 2. (Balogh Géza), Telefon 17. Hunyad- és Alsófehérmegye részére. Kolozsvár: Str. Duba/ariilor 7. (vált Timár-utca) (Neumann Ignác). — Marosvásárhely: Benjamina Árpád Str. Bererie 1 (Sörház-u.) — Marostordamegye: Szabó Jenő. Cime: Marosvásárhely. Strada Reghiului 10. — Nagyszombat: Strada Turnului 13. (Szigetváry László). — Nagyvárad: Str. Nic. Jijá 32 (Szabó Gyula) — Szatmár: Rádóczy-ut 37. (Kertész László). Szatmár- és Máramarosmegyék részére — Szilágyss nyó: (Halperin Ernő) — Temešvár: Gyárváros, Tigris-utca 4. (Halmágyi Pál). — Torja: Str. Rejele Ferdinand 25. (Dánes József.)

HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tarifákkal készséggel szolgálunk.